

NACKA MILJÖVÅRDSNYTT

NR 1, 2007

SPÅRBILAR - EN TRAFIKLÖSNING FÖR NACKA OCH VÄRMDÖ?

Detta är ämnet för föreläsningen med Magnus Hunhammar, Institute for Sustainable Transportation, som inleder årsmötet 2007.

VÄLKOMMEN TILL ÅRSMÖTET!

Måndag 26 mars 2007 kl. 19.00
i Orkestersalen, Dieselverkstaden
Läs mer inne i tidningen!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kallelse till årsmöte	3
Enkät till politikerna	4
Verksamhetsberättelse för år 2006	6
Yttranden och skrivleser.....	8
Miljövårdsplan för Nacka?	8
Grönområden	8
Trafikfrågor	10
Kraftledningar och master	10
Boo	13
Älgö	18
Sicklaön.....	22
Adresser till styrelseledamöter m.fl.	28

EGON LUNDQVIST AVLIDEN

Nacka Miljövårdsråds styrelsemedlem Egon Lundqvist avled den 28 januari 2007 efter en tids sjukdom. Han deltog aktivt i styrelsearbetet under 2006. Hans sista insats för Nacka Miljövårdsråd blev remissvar om Boo gårds lada i augusti 2006. I november kontaktade jag honom och han konstaterade att eftersom det då utställda förslaget i samma ärende var i princip identiskt hade vi samma synpunkter i november som vi haft i augusti. (Som ordförande undertecknade jag och sände in hans svar.)

Innan han insjuknade deltog han oftast i våra styrelsemöten och hade alltid kunniga och mycket värdefulla synpunkter på de olika frågor vi behandlade och skrev kritiska svar på ett flertal av kommunens remisser.

Jan Åman, ordförande

Nacka Miljövårdsråd är ett samlande och stimulerande organ för miljövården i Nacka. Miljövårdsrådet ska verka för en god boende-, arbets-, trafik- och fritidsmiljö. Miljövårdsrådet är politiskt och religiöst neutral. I verksamheten ingår t ex att vara remissorgan för kommunal planering och att arrangera debatter i miljöfrågor.

Föreningar och enskilda personer kan vara medlemmar. Vill du stödja Miljövårdsrådet genom att bli medlem? I så fall, betala in 100 kr på postgiro 49 80 52-0, och ange namn och adress, förstås. (För föreningar är medlemsavgiften 150 kr.)

Medlemmar är välkomna att kontakta styrelsen i miljöfrågor, stora eller små.

Du hittar Nacka Miljövårdsråds hemsidor på internet under adress www.nackamiljo.se.

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Styrelsen för Nacka Miljövårdsråd inbjuder till årsmöte **måndagen 26 mars 2007 kl. 19.00** i Orkestersalen, Dieselverkstaden, Marcusplatsen 17 i Sickla. Det är ca 100 m promenad från hållplatserna Sickla station och Sickla bro. Se www.dieselverkstaden.se

SPÅRBILAR - EN TRAFIKLÖSNING FÖR NACKA OCH VÄRMDÖ?

Tekn.lic. Magnus Hunhammar leder en svenskt kompetenscenter för spårbilar IST, Institute for Sustainable Transportation. Han presenterar en skiss till ett system av spårbilar för Nacka och Värmdö, som tagits fram av Värmdö kommun. Ett spårbilsnät täcker större yta, ger fler hållplatser, och är billigare än en lösning med tunnelbana eller spårvagn. Dessutom erbjuder spårbilen möjlighet att resa själv, eller med valt resällskap, utan stopp eller byten, och utan tidtabeller, direkt från start till mål.

Därefter förfriskningar.

FÖRSLAG TILL FÖREDRAGNINGSLISTA FÖR ÅRSMÖTET

1. Mötets öppnande.
2. Mötets behöriga utlysande.
3. Fastställande av föredragningslista för årsmötet.
4. Val av ordförande för mötet.
5. Val av sekreterare för mötet.
6. Val av två justeringsmän, tillika rösträknare.
7. Verksamhetsberättelse.
8. Revisionsberättelse.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
10. Fastställande av årsavgift.
11. Behandling av inkomna motioner.
12. Val av styrelse och styrelsesuppleanter.
13. Val av revisorer och revisorssuppleanter.
14. Val av valberedning.
15. Övriga frågor.

MOTIONER

Rätt att inlämna motion tillkommer varje medlem. Motioner inkomna senast den 6 mars kan behandlas av styrelsen för beslut på årsmötet. Skicka helst som e-post till ordf@nackamiljo.se. Motioner och styrelsens förslag läggs ut på www.nackamiljo.se/motioner2007.html.

Styrelsen

ENKÄT TILL POLITIKERNA

**Naturskyddsföreningen i Nacka har tillsammans med Boo Miljö- och naturvänner, Nacka Miljö-
vårdsråd, Naturskyddsföreningen i Saltsjöbaden
och Aktionsgruppen Rädda Skuruparken frågat
kandidaterna till kommunfullmäktige i valet 2006
om grönområden, naturvård och miljö.**

Alla kandidater (259 st.) till kommunfullmäktige i nu representerade partier + Centerpartiet och Nackalistan gavs möjlighet att svara på enkäten. Vi har fått in 50 svar varav 49 är individuella svar och ett är Moderaternas gemensamma svar. Miljöpartiets och Vänsterpartiets kandidater har varit flitigast på att svara. Från Socialdemokraterna har vi tyvärr bara fått in ett enda individuellt svar från deras förstanamn på listan.

Vi presenterar här en sammanställning av enkäten och några korta slutsatser. Vi hoppas att det skall underlätta för dig att lägga din röst för Nackas grönområden och miljö i kommunvalet! Enkätens frågor finner du sist i denna sammanställning. Svaren på frågorna är för oss glädjande positiva men det finns också viktiga skillnader mellan partier och enskilda politiker inom partierna. Om du är intresserad av att veta vad enskilda politiker har svarat kan du gå in på vår hemsida och läsa mer: www.nacka.snf.se.

Efter valet kommer vi att följa upp hur partierna i kommunfullmäktige agerar i de olika frågorna och försöka påverka dem i positiv riktning.

Fråga 1 – Nya naturreservat

Då exploateringstrycket är stort är det mycket viktigt att värdefulla naturområden för människor får ett lagstadgat skydd.

– Sammantaget finns bland dem som svarat på enkäten en stark vilja att bilda nya naturreservat. Enstaka nej-svar förekommer enbart från några få personer på Nackalistan. Moderaterna är endast osäkra på Tollare medan Vänsterpartiet har fler kandidater som är osäkra på Svärdsö och Trollsjön/Saltstigen. Kristdemokraterna har över lag ingen åsikt om de föreslagna reservatsbildningarna.

Fråga 2 – Erstavik

Det är en viktig fråga att se till att en reservatsbildning inleds för det stora Erstaviksområdet som

också hänger ihop med Nackareservatet.

– Förutom Kristdemokraterna som inte har någon åsikt om detta så är det enbart Moderaterna som säger nej till detta. Alla andra partier vill påbörja bildandet av naturreservat för Erstavik under kommande mandatperiod.

Fråga 3 – Bebyggelse på oexploaterad, strandskyddad mark¹

I ett kraftigt expanderande Nacka är det mycket viktigt att alla kvarvarande obebyggda stränder värnas så att de är tillgängliga för alla kommuninnevånare. Det är därför viktigt att strandskyddet sparas betydligt bättre än idag. Inte minst då det faktiskt finns platser med gammal industrimark som kan bebyggas.

– Förutom Kristdemokraterna som inte har någon åsikt så finns ett starkt stöd för denna åsikt bland alla partier som har svarat utom hos Moderaterna.

Fråga 4 – Bebyggelse i lägen med dåliga möjligheter till kollektivtrafik²

Då man bygger nya bostäder och verksamheter så måste planeringen ske så att dessa förläggs i lägen som är möjliga att kollektivtrafikförsörja på ett bra sätt. Annars bidrar planeringen till bilberoende vilket är kanske en av de svåraste miljöfrågorna att lösa idag.

– Det finns ett relativt starkt stöd för denna åsikt. Lite mer osäkra är Kristdemokraterna och Folkpartiet samt några personer i Nackalistan. Moderaterna säger ja medan Socialdemokraternas förstanamn säger nej.

Fråga 5 – Naturvårdsprogram

För att kommunalt ägda naturområden (både skogar och sjöar/våta miljöer) skall bibehålla sina värden långsiktigt krävs en mer detaljerad planering av skötseln än idag. Det bör därför finnas ett kommunalt naturvårdsprogram i vilket enskilda områden beskrivs i form av värden för natur och människa samt hur man vill utveckla dessa värden. Det ökar också möjligheterna för enskilda invånare att ”följa upp” om kommunen sköter sina åtaganden.

– Mycket glädjande kan vi konstatera att det finns ett starkt stöd för att ett sådant program tas fram hos samtliga partier utom hos Kristdemokraterna.

Fråga 6 – Underlag för kommunalt planarbete³

För att viktiga värden hos naturen, inte minst för oss människor, bevaras är det viktigt att tjänstemännen på kommunen har bra verktyg och underlag i sitt planarbete. Vi har här tagit upp några sådana underlag som vi tror kan vara värdefulla och bidra till ett utvecklat planarbete i kommunen.

– Generellt är de svarande positiva till sådana underlag (möjligen med undantag från att ta fram normer för närhet till grönska) och vi ser därför fram emot att politikerna uppdrar detta åt sina tjänstemän under kommande mandatperiod.

Fråga 7 – Lokala miljö kvalitetsmål för Nacka

Sedan många år tillbaka finns 16 nationella miljö kvalitetsmål som har stor betydelse för miljöarbetet i Sverige idag. Dels på nationell nivå men också på regional och lokal nivå då många landsting och kommuner har valt att bryta ner de nationella målen till mer lokala mål att arbeta för. Detta saknas tyvärr i Nacka kommun vilket leder till att det inte finns några tydliga mål för miljöarbetet i kommunen.

– Det är därför mycket glädjande att se att samtliga partier utom Moderaterna vill verka för att lokala miljö kvalitetsmål tas fram för Nacka kommun.

Fråga 8 – Danvikslösen

Enkäten innehöll också en fråga om ett förnyat remissförfarande för Danvikslösen i vilket man också anger alternativa trafiklösningar.

– De som svarat från Miljöpartiet, Nackalistan och Centerpartiet säger Ja till detta medan Moderaterna och en majoritet av Vänsterpartiets kandidater säger nej. Folkpartiet och Kristdemokraterna är osäkra.

Sammanfattning

Alla har nog förstått att frågorna var så formulerade att vi önskade så många ja-svar som möjligt. I kolumnen Totalt längst ut till höger i sammanställningen nedan framgår andelen Ja, Nej och Ingen åsikt-svar från alla partier. Som synes är det glädjande att från samtliga partier är andelen Ja-svar i majoritet. Det kan tolkas som att många av Nackas politiker tycker som vi. Det gläder oss. Allra störst andel Ja-svar fick vi från Miljöpartiet, följt av Centerpartiet och Nackalistan. Flest Nej-svar fick vi från Moderaterna. Störst andel Ingen åsikt-svar fick vi från Kristdemokraterna. Det finns dock enskilda politiker i flera partier som är positiva till det mesta vi tar upp.

De kandidater som svarat Ja på alla frågor är:

- Lennart Nilsson, Russell Hammerton och Eva Palmaeus från Folkpartiet
- David McLean-Treat, Elisabeth Karlsson, Hjördis Herlitz, Henrik Sundström, Chris Lundberg och Roland von Malmberg från Miljöpartiet
- Agneta Johansson och Jens Västberg från Vänsterpartiet
- Ylva Ålenius och Johan Wouters från Centerpartiet
- Staffan Waerndt, Ulla Aulenius, Ann Lepp, Gösta Hultén, Lena Sonne, Christina Ståldal och Johan Kjellman från Nackalistan

Det fullständiga materialet finns på www.nacka.snf.se./dokument/Sammanstallning_enkat.pdf

¹ Med oexploaterad, strandskyddad mark menas naturmark inom strandskyddsområde.

² Här avses inte bara att man ska ha möjlighet att bygga ut kollektivtrafik. Ju längre det är till stråk med god kollektivtrafik, desto större är sannolikheten att den kollektivtrafik som ordnas till de nybyggda områdena får turer med långt emellan avgångarna. Detta leder till att människorna som bor eller arbetar där väljer bilen istället. Därför är alltså läget viktigt.

³ Här beskrivs lite mer om några av de underlag som tas upp:
Med **inventering av upplevelsevärden** menas en inventering enligt Region- och trafikplanekontorets metod eller motsvarande (se www.rtk.sll.se/publikationer/index.htm under ”upplevelsevärde-rapporter”). Syftet är att på en karta kunna markera viktiga värden för människan av de små och stora grönområden som finns i kommunen. Exempel på sådana upplevelsevärden är trolska naturmiljöer, möjligheter till utblickar och naturpedagogik.

Med **grönstrukturprogram** menas ett skriftligt underlag som syftar till att säkerställa behovet av grönytor och parker i kommunen för dess invånare och för den biologiska mångfalden. Dessutom syftar det till att säkerställa ”gröna passager” mellan olika grönområden och bostadsområden. Exempelvis så att man från ett större bostadsområde har möjlighet att promenera en runda i sammanhängande naturmiljö.

Med **normer för närhet till grönska** menas ett system med rekommenderade maximala avstånd till små eller stora grönområden, för bostäder och verksamheter, t ex. skolor, förskolor, arbetsplatser i övrigt.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2006

Denna verksamhetsberättelse läses bäst som www.nackamiljo.se/nmrv2006.html på Internet. Där går det att klicka på texterna för att få mer information och läsa de fullständiga remissvaren etc.

Styrelsemöten

Under 2006 har styrelsen haft 8 protokollförda sammanträden (12/1, 8/2, 15/3, 27/4, 31/5, 16/8, 10/10, och 14/11).

Styrelseledamöter etc.

Ordförande	Jan Åman
Kassör	Olof Sandström Carin Brand Susanne Carlsson Egon Lundqvist Björn Strehlenert Birgit Sundin
Styrelsesuppleanter	Mikael Borgh Vilhelm Herlin Gunilla Ingmar Maud Nilsson
Revisorer	Sten Hjalmarsson Karl Siik
Revisorssuppleanter	Carina Andersson Folke Procopé
Valberedning	Carl-Cedric Coulianos Lars Englund Thomas Åhlin

Remissvar/yttranden

Nacka Miljövårdsråd har under 2006 avgivit remissvar i följande frågor:

- Stockholm stads remiss angående Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat, 2006-01-31.
- Detaljplan för Bo och Backeböl, Blåbärsstigen (Område J), 2006-02-03.
- Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl., 2006-02-10.
- Svenska Kraftnäts remiss om Utbyggnad av nya 220 kV ledningar till Lidingö och Värmdö, 2006-03-17.

- Gatukostnadsutredning för Älgö respektive Älgövägen och del av Bergabovägen, 2006-03-27.
- Ändring genom tillägg till Stadsplan 241 för del av Finntorp, fastigheten Sicklaön 107:3, arbetsområde vid Ryssviksvägen, etapp 1, 2006-04-07.
- Detaljplan för Sicklaön 202:9 m.fl. (del av Ektorps centrum), 2006-04-28.
- Program för detaljplan för Tollare 1:16 m.fl. i Boo, 2006-05-29.
- Detaljplan för Södra Hedvigslund, 2006-06-09.
- Program för detaljplan för Telegrafberget i Boo, 2006-06-30.
- Detaljplan för del av fastigheten Bo 1:70, Boo gårds lada, 2006-08-16.
- Detaljplan för del av Älta 14:27 m.fl., Stensövägen, 2006-08-21.
- Detaljplan för del av Älta 10:1, parkering Älta C, 2006-08-21.

Nacka Miljövårdsråd har under 2006 avgivit yttranden/skrivelser i följande frågor:

- Vi har lämnat synpunkter till en pågående utredning om markanvändningsplan Erstavik, 2006-01-17.
- Utställd detaljplan för del av Tattby 2:2, Solsidevägen (mellan Tippen och Ljuskärrsberget), 2006-01-31.
- Utställd detaljplan för Sicklaön 336:17 och 336:59, Nymans kulturstiftelse, Strandpromenaden 61, 2006-03-22.
- Utställd detaljplan för Bo 1:51 m.fl. delar av Bo och Lännersta, Boovägen, Kaptensvägen, Kaptensstigen m.fl., 2006-04-03.
- Nacka Miljövårdsråd begär att kommunen återinför miljövårdsplan, 2006-04-04.
- Bygglov för mobiltorn och teknikbodar mars 2006, 2006-04-18.
- Utställd detaljplan för Sicklaön 34:1 m.fl., Prinsessvägen, Skuru, 2006-06-09.
- För andra gången utställda förslag till detaljplan för Älgö och gatukostnadsutredning, 2006-06-12.
- Utställt förslag till detaljplan för del av Ekudden, Sicklaön 140:6 m.fl., 2006-06-16.
- Utställt förslag till ändring genom tillägg till Stadsplan 241 för del av Finntorp, fastigheten

- Sicklaön 107:3, arbetsområde vid Ryssviksvägen, etapp 1, 2006-09-20.
- Synpunkter på frågan om byggnadstillstånd för nybyggnad av café, växthus, m.m. Källtorps blommor, Ältavägen, Erstavik 25:1. Man vill bygga ett nytt stort hus med blomsterförsäljning, café och ett "miniskansen", 2006-09-19.
 - För tredje gången utställda förslag till detaljplan för Älgö, 2006-10-20.
 - Utställt förslag till detaljplan för del av fastigheten Bo 1:70, Boo gårds lada, 2006-11-17.
 - Utställd detaljplan för Sicklaön 202:9 m.fl. (del av Ektorps centrum), 2006-12-13.
 - Utställd detaljplan för Baggensudden 7:8 m.fl., (Neglinge centers parkering), 2006-12-13.
 - Utställd detaljplan för del av Älta 14:27 m.fl., Stensövägen, 2006-12-22.
 - Utställd detaljplan för Södra Hedvigslund, 2006-12-22.

Aktiviteter

Representant för Miljövärdnsrådet har deltagit i:

- Samrådsmöte om Danvikshem i Vilans skola 17/1.
- SPF Nackaringens möte 19/1 i Nacka Aula om Trafiken i Nacka, buss tåg, bil?
- Svenska Kraftnäts samrådsmöte om nya 220 kV kraftledningar till Lidingö och Värmdö, Samskolan, Tattby, 1/2.
- Länsstyrelsens VA-nätverksträff 14/2.
- Värmdös kommuns möte om spårbilar i Gustavsbergs teater 16/2.
- Boo Miljö- och Naturvänners möte 8/3 där landskapsarkitekt Åsa Wilke talade om grönstruktur i stort och smått.
- Skarpnäs stadsdelsnämnds möte om Nackareservatet, Bagarmossens Folkets hus, 23/3.
- Naturskyddsföreningens i Nacka möte om natur i Nacka, Skurustugan 16/3.
- Kommunförbundet Stockholms läns VA-möte 5/4.
- Samrådsmöte om Telegrafberget, Boo, på platsen 18/5.
- Naturskyddsföreningens naturguidning med politiker i Skarpnäs förhoppningsvis blivande naturreservat i Boo, 12/6.
- Debatt om trängselavgifter på Handelskammaren 4/9.
- Saltsjöbadens Samrådsorganisation (SSRO) möte i Samskolan, Tattby, 25/10, bl.a. om Danvikslösen.
- Diskussion med politiker under Höstlördagsjippo i Älta, 28/10.
- Svenska Kraftnäts samrådsmöte om ny 220 kV kraftledning mellan Nacka och Värmdö, Samskolan, Tattby, 5/12.

- Aktivt deltagande i flertalet av Älta områdesnämnds öppna möten 2006.

Valenkät till politiker

Nacka Miljövärdnsråd, Naturskyddsföreningen i Nacka, Boo Miljö- och Naturvänner, Saltsjöbadens Naturskyddsförening och Aktionsgruppen Rädda Skuruparken har i samarbete skickat ut en enkät till de politiker som kandiderar till Nacka kommunfullmäktige i valet 2006. Enkätens resultat finns sammanställt här. samt mer specificerat här. (pdf-format). Mer information om våra frågor på nätet (Word doc-format).

Arbetsgruppen Bevara Nackareservatet

Nacka Miljövärdnsråd har varit representerat vid möten med Arbetsgruppen Bevara Nackareservatet. Gruppen har arbetat för reservatsbildning av hela Nackareservatet och mot mobilmaster i Nackareservatet.

Storstockholms Miljöorganisationers Trafikråd

SMTR, Storstockholms Miljöorganisationers Trafikråd, består av ett 20-tal miljöföreningar i Stockholmsområdet. Representanter från Miljövärdnsrådet har deltagit i flertalet av SMTRs möten.

Miljövärdnsnytt

Under 2006 har ett nummer av Miljövärdnsnytt utkommit. Tidningen har sänts till medlemmar och till bibliotek.

Hemsida

Nacka Miljövärdnsråd har en hemsida med adress www.nackamiljo.se. Där finns de flesta av Miljövärdnsrådets remissvar, yttranden, skrivelser m.m. Även de nummer av Miljövärdnsnytt som utkommit sedan 2000 finns i huvudsak att tillgå där.

Under 2006 har tre nyhetsbrev om pågående remisser och kommande möten sänts till de medlemmar som uppgivit sin e-postadress för föreningen. Brevet hänvisar till mer detaljerad information på hemsidan.

Årsmötet

Årsmötet hölls den 5 april 2006 i Diesilverkstaden. Före årsmötetsförhandlingarna, talade trafikdebattör Björn Sylvén om Bilar, Bussar, Tåg, Båtar – Nackas expansion och trafikproblem. Ska Saltsjöbanan bli spårväg? Biltunnel genom Henriksdalsberget? Spår till Orminge och Gustavsberg eller ny Skurubro? Tunnelbana till Nacka? Nya Lösningar?

På styrelsens uppdrag. Jan Åman, Ordförande

YTTRANDEN OCH SKRIVELSER

Under året har ett stort antal yttranden och skrivelser författats (se verksamhetsberättelsen). I många fall har flera skrivelser i samma ärende lämnats, för de olika stegen i beslutsprocessen. Här är de senast avgivna svaren i respektive ärende. Samtliga skrivelser finns på hemsidan www.nackamiljo.se.

MILJÖVÅRDSPLAN FÖR NACKA?

Hemställan om att återinföra miljövädradsplan för Nacka

Skrivelse till kommunstyrelsen 2006-04-04

Vid Nacka Miljövädradsråds senaste årsmöte beslutades enhälligt att göra följande uttalande:

Under senare år har miljöarbetet i Nacka kommun försämrats. Hänsyn till strandskydd, riksintresse och Natura 2000 åsidosätts ofta på ett anmärkningsvärt sätt. Vi anser därför att Nacka kommun åter skall upprätta en miljövädradsplan, som skall vara styrande i arbetet med kommunens översiktsplan, områdesplaner och detaljplaner.

Härmed skulle förutsättningen förbättras för Nacka kommun att bli det föredöme i miljöhänseende som den så ofta gör anspråk på att vara. Kommuninvånarnas många gånger engagerade intresse för miljöfrågor skulle mötas på ett positivt sätt och begreppet Nacka Ekokommun gå ett steg mot dess önskade innebörd.

Nacka Miljövädradsråd hemställer således om att Nacka kommun åter upprättar en miljövädradsplan.

GRÖNOMRÅDEN

Synpunkter från Nacka Miljövädradsråd på "markanvändningsplan Erstavik"

Skrivelse till jägmästare Liselott Eriksson 2006-01-17

Nacka Miljövädradsråd är en politiskt obunden förening i Nacka med såväl företag som enskilda som medlemmar. Föreningen verksamhet består huvudsakligen att som remissinstans i miljö – och byggnadsärenden i Nacka bevaka ärenden som berör miljön – i vid bemärkelse – i kommunen.

Vi tror oss ha förstått att du har fått ett uppdrag att som projektledare leda ett projekt rörande Erstaviksområdet framtid som kultur- och

friluftsområde, varför vi här vill framföra föreningens synpunkter på nämnda område.

Den "gröna kilen" Erstavik är ständigt utsatt för "attacker" från olika intressen, och en av vår föreningens huvuduppgift är att bidra till att skydda och bevara området som naturrekreationsområde för de boende i sydöstra Stockholmsområdet. Med Erstavik menar vi både fideikommisset och de delar av kilen som har kommunalt ägande.

Det kan nog konstateras att de 2 400 ha som det handlar om inte kan ses som en homogen enhet. Dels drivs ett jord- och skogsbruk på huvuddelen av området, dels utnyttjas området som friluftsområde väldigt olika i olika delar.

Vad gäller jord- och skogsbruket så är vår förening mycket angelägen om att det får fortgå i ungefär nuvarande banor, med brukade åkrar, öppna ångar och ett småskaligt skogsbruk. Denna för området naturliga verksamhet har under åren tämligen väl samsats med natur- och miljöintressen. Fastighetsägarnas hittills måttfulla skogsavverkning genom åren har bidragit till detta.

En sak som vi som förening och även alla som utnyttjar området som rekreationsområde värdesätter är att fideikommissarierna har förmått att hålla biltrafiken borta från vägarna i Erstavik. Skulle till exempel slottet förvandlas till en kursgård eller liknande så kan var och en förstå hur utvecklingen i detta avseende skulle bli. **Friheten från biltrafik är ett av områdets stora värde.**

Utnyttjandegraden är som sagts olika i olika delar av Erstaviksområdet. I västra delen – väster om Ältavägen – ligger stora bostadsområden, Kärrtorp, Bagarmossen, Björkhagen med fl. Utnyttjandet av området kan här liknas vid Liljanskogens norr om Östermalm. Här vistas många "dagisgrupper", flanerande pensionärer och liknande, samtidigt som många särintressen tränger på för att komma åt mark.

Den gröna kilens spets ligger ju vid Hammarbybacken, ett enastående läge nästan inne i stan. Tyvärr ligger den sorgslustiga skidbacken på samma plats. Platsen som ju är en entrén till Erstavikskilen är ganska "stökig". Området ligger, vad vi förstår, utanför det område som du fått i uppdrag att utreda, men vi vill ändå påtala problemet.

Söder om Erstaviken ligger ett öppet parti med vackra beteshagar. Detta område är ganska svåråtkomligt och således synnerligen fridfullt för den som letar sig dit. Det är troligen bäst att det får förbli som det är, men då måste där betas kontinuerligt

Norr om Erstaviks herrgård och Hermansdal går det en cykelstig till Erstaviksbadet. Den är i uselt skick, knappt cykelbar. Borde åtgärdas.

Mitt i Erstaviksskogen ligger en sedan några år nedlagd skjutbana. Här borde snyggas till, likaså runt Telias två master.

Älta har under senare år kommit att bli ett expanderande område och här finns planer på byggnation i tömda grustäcker alldeles inpå fideikommissets gräns. Det oroar oss. Likaså planer på golfbanor inne i området från Tyresösidan.

I den norra delen, från Erstaviken upp mot bebyggelsen i Saltsjöbaden och Fisksätra, finns en del inte alltför kulturpåverkad mark (Denna typ av hållmarker lär vara bland de mest urskogsmässiga som finns i detta land). På den branta sydvända bergslutningen ner mot Erstaviken finns en del rara växter och insekter. I skogen runt sjön Trehörningen återfinns en del fåglar som man inte så ofta träffar på i våra nejder, i sjöarna i området huserar bäver. Vår förening är synnerligen angelägen att detta område lämnas ifred.

Gröna dalen kallas ett område mellan Fisksätra och Saltsjöbaden, egentligen en bit av den gamla Stockholmsvägen, som är en omtyckt promenadväg mellan de två kommundelarna. Öppen natur, inga bilar och ingen bebyggelse skapar en rofylld atmosfär. Området är utsatt exploateringsintresse från olika håll. Vår förening och troligen de flesta boende i trakten vill ha Gröna dalen kvar i nuvarande skick.

Avslutningsvis vill vi säga att vi vet att de gröna kilarna runt Stockholm är satta under ett betydande tryck med avseende på behovet av byggbar mark och att skydda dessa grönområden är en ständig kamp, med många besvikelser för oss naturintresserade. Vi har också en känsla av att intresset för skog och mark och naturupplevelser i största allmänhet har mattats något i den yngre generationen.

Det är således angeläget att kilarna presenteras och görs tillgängliga för den "breda allmänheten". Samtidigt är det av största vikt att orördheten, fridfullheten och naturkänslan finns kvar. Erstaviksområdet har ännu kvar mycket av detta och vi i Nacka Miljövårdsråd hoppas att det skall så förbli.

Remissvar angående förslag till bildande av Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat 2006-01-31

Vi lämnar endast synpunkter på gränsdragningen.

Hammarbyskogen väster om Hammarbybacken är

välbesökt av friluftsliv och utgör även en viktig grön länk, en av de sista återstående, till Årstaskogen. I samband med arbetet med att göra Nackareservatet till naturreservat fördes diskussioner om att utreda skydd för Hammarbyskogen för att stärka den gröna förbindelsen.

Nacka Miljövårdsråd anser att det är mycket olyckligt att Hammarbyskogen och Hammarbybacken inte heller denna gång tagits med i naturreservatsbildningen. Den kvarvarande spridningsvägen mellan Årstaskogen och Tyrestakilen löper en risk att skäras av utan skydd. Området bör därför skyddas som naturreservat.

Olika undersökningar har tydligt visat att den tätortsnära naturen är av mycket stort värde för människors välbefinnande. Detta gäller inte minst i storstäder som Stockholm. Genom att skydda Årstaskogen som naturreservat säkerställs denna oas för framtidens stockholmare.

Området har det senaste året fått en ännu större betydelse, i och med att Årstabron färdigställts, vilket möjliggjort för södermalmsborna att nu lättare ta sig över till Årstaskogen, till fots eller med cykel. Men området får inte bli en isolerad grön ö mellan motorleder och bebyggelse.

Vi vill här påminna om att det i gällande översiktsplan för Stockholm står fastslaget: "Att bevara och utveckla regionens grönstruktur med 'de gröna kilarna' är en angelägen gemensam fråga för kommunen.". Vidare "Till den övergripande grönstrukturen hör även de förbindelsestråk som gör det möjligt för stockholmarna att till fots eller cykel på ett säkert sätt ta sig från bostäder, daghem, skolor, torg mm. ut i naturområden och parker."

Vi vill därför speciellt framhålla betydelsen av ett bilfritt stråk från Årstaskogen mot Hammarbyskogen där gående, cyklisterna samt, när företaget såsom i skrivande stund är rimligt, även skidåkare kan ta sig fram med minsta möjliga behov av att korsa biltrafik. På detta sätt skulle 100 000-tals stockholmare kunna få en grön förbindelse till ett stort sammanhängande skogsområde.

Då vi har som mål att säkerställa att Nackareservatet inte exploateras ytterligare, utan ges ett skydd som naturreservat, vill vi speciellt framhålla betydelsen av att även skydda Hammarbyskogen inklusive Hammarbybacken, som är en mycket viktig länk i denna grönstruktur.

Sammanfattning

Utöver det område som presenteras i förslaget anser vi området under broarna vid Gullmarsplan ska ingå i reservatet samt att Hammarbybacken och Hammarbyskogen måste skyddas som naturreservat för att trygga en grön förbindelse med Nackareservatet och Tyrestakilen.

TRAFIKFRÅGOR

Synpunkter på förstudie Östlig förbindelse, Version 2006 04 25

*Skrivelse till Vägverket Region
Stockholm 2007-01-10*

Nacka Miljövädråd avstyrker Österleden och övriga förslag till östlig vägförbindelse.

Vägverket har i sin publikation 2003:40 utvärderat Österleden med följande sammanfattning:
”Österleden: Uppfyller ej projektets ändamål. Avlastar inte infartsleder. Ökar inte tillgängligheten i länet. Utgör inte förbifart för långväga trafik. Stärker inte regionala tillväxtcentra.”

Nacka miljövädråd delar Vägverkets bedömning från 2003. Österleden kommer att bidra till att öka biltrafiken men saknar betydelse för kollektivtrafiken. Österleden skulle leda till ökade koldioxidutsläpp som bidrar till den globala uppvärmningen och gör det mycket svårt att uppfylla målet om minskade koldioxidutsläpp. Österleden skulle ge lokal miljöförstöring i form av ökade avgasutsläpp och förstörelse av Svindersviken samt i Nationalstadsparken.

Österleden skulle sannolikt försvåra vatten- genomströmningen i Strömmen så att föroreningar skulle tendera att stängas inne på innerstadssidan av tunneln under Saltsjön. Risken för en allvarlig olycka om en stor båt skulle haverera ovanpå tunneln under Saltsjön är uppenbar.

Österleden är planerad som matarled för att mata in fler bilar i innerstaden, fler från Nacka till Östermalm och fler från Lidingö till Södermalm. Den skulle medföra att fler tar bilen till Stockholms innerstad – inte färre.

Österleden är synnerligen långt ifrån att vara samhällsekonomiskt lönsam. Uppskattningar gjorda vid miljöprövningen av Dennispaketet visade att den samhällsekonomiska fördelen bara blir en mycket lite bråkdel av den synnerligen höga kostnaden.

Österleden har kanske i första hand önskats av Österledskonsortiet som bl.a. representerar ägare till större markområden i centrala Nacka. Dessa hoppas på kraftig nybyggnation och ökat markvärde. En kraftig nybyggnation skulle ge mycket allvarliga störningar på miljön i Nacka.

Det finns inget behov av att ”sluta ringen”. Vägarna från Nacka till riksvägsnätet är idag helt acceptabla även till Uppsalavägen och Roslagsvägen via Essingeleden. De flesta städer har idag förbifarter men sällan runt hela staden, det räcker med förbifart på de sidor om stan det finns förbifartstrafik. En ringväg är inte någon garanti för en god

trafiksituation, det är ständiga köer i rusningstid på motorvägsringarna kring Rom och London.

Vi tror att lösningen istället är avgifter på biltrafiken, i första hand vad gäller trafiken i Stockholms innerstad när trafiken är tät. Att betala för att köra i innerstaden bör betraktas som väl så naturligt som att man får betala när man parkerar bilen på centrala platser. Denna typ av avgift har ju haft avsedd effekt inte bara i London och Singapore utan även i Stockholm och kan förväntas bli allmänt förekommande i en framtid.

En satsning på kollektivtrafik finner vi helt nödvändig. Den utbyggnad som föreslogs som alternativ B i samrådsunderlaget (2004) är emellertid inte rätt sätt att satsa pengar i kollektivtrafiken.

KRAFTLEDNINGAR OCH MASTER

Yttrande över förslag till bygglov för
mobiltorn och teknikbodas - mars 2006
2006-04-13

Sammanfattning: Antalet tillkommande master och torn bör kraftigt begränsas genom samordning mellan operatörerna och placering på befintliga byggnadsverk. Det är mycket olämpligt att, som föreslås, placera en mast i Erstavik söder om Duvnäs station.

I första hand bör höga byggnadsverk, t ex vattentorn och befintliga master och torn, utnyttjas för mobiltelefonisändare.

De är viktigt att tvinga de olika operatörerna att samordna sina byggen av master och torn, d v s att samma mast används av alla operatörer. Byggnadstillstånd bör inte ges till flera master i närheten av varandra.

Inga tillstånd bör ges att uppföra sändare i eller nära bostäder, skolor och barndaghem.

Inga tillstånd får ges att uppföra master eller torn på oexploaterad naturmark.

Nya master och torn bör placeras på redan exploaterad mark, exempelvis vägområden, transformatoranläggningar, och industriområden (långt bort från fasta arbetsplatser).

Vi anser att förslagen till nya mobiltorn är för många och att flertalet av de inkomna ansökningarna måste avslås.

Tyvär framgår det inte i vilken utsträckning man tänkt sig att anlägga vägar till de föreslagna mobiltornen. Vi befarar att man i praktiken i de flesta fall kommer att anlägga bilframkomlig väg fram till de teknikbodas som föreslås i anslutning till tornen, något vi anser inte bör få ske.

Placering av ett 42 m högt torn på Erstaviks mark

(Erstavik 25:1) söder om Duvnäs station är klart olämplig i ett grönområde avsett att bevaras, samt inom ett strandskyddat område av riksintresse. Vi föreslår istället mobilisändare i någon av Nacka-masterna 1340 respektive 1500 m väster om föreslagen placering samt inom området för transformatorstationen vid Östervik ca 2250 m öster om föreslagen plats.

Tornet på Mensättra gärde (Mensättra 1:1) är visserligen placerat nära industrier snarare än bostäder men planeras bli synnerligen högt, 48 m. Vi rekommenderar att mobilisändarna istället placeras ovanpå vattentornet i Östra Orminge ca 1100 m väster om föreslagen plats.

Beträffande mobilmasten i Risets villaområde (Velamsund 1:160) är det väsentligt att inte dra fram väg genom det mindre grönområde där tornet föreslås bli placerat.

Nacka Miljövädråd hade uppskattat att få sig ett ärende av denna typ tillsänt som remiss. Vi brukar ju vara remissinstans för alla kommunens planärenden.

Remissvar avseende Svenska Kraftnäts miljökonsekvensbeskrivning för ny 220 kV ledning Nacka – Gustavsberg 2007-01-12

Sammanfattning

Det är väsentligt att man vid markförläggning av huvudkraftledning använder sig av en metod som relativt enkelt ger en betydande reduktion av magnetfältet kring kablarna. Det är nödvändigt att redovisa inte bara magnetfältets styrka 1,5 m ovan mark utan även de betydligt högre fältstyrkorna som kommer att gälla i marknivå. Vidare måste de betydligt högre fältstyrkorna på de platser kablarna korsar redovisas.

Vi finner det anmärkningsvärt och nonchalant mot allmänheten, att en metod för att reducera magnetfältet som varit känd på Vattenfall i mer än tio år ännu inte används.

Alternativet vid kabeldragning i tätbebyggt område till sådan reducering av magnetfält är att förlägga kabeln i bergtunnel, vilket gjorts på andra platser.

Reducering av magnetfält

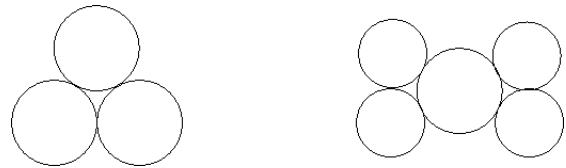
Det föreslås att delar av högspänningskabeln läggs nedgrävd i marken. Detta har inte tidigare gjorts för huvudkraftledningar i Sverige utanför kraftstationer och ställverk.

Vi noterar i dokumentationen att beräkningar av magnetfältets styrka bara redovisats för en höjd av 1,5 m ovan marken. Detta är konvention och rimligt för luftburna kraftledningar. För markförlagda ledningar anser vi det helt nödvändigt att även redovisa de

många gånger starkare magnetfält som gäller nere i marknivå.

Det är värt att notera att om man alltid hade samma avstånd till alla tre kablarna i en trefasledning skulle magnetfälten ta ut varandra. Detta kan emellertid omöjligt uppnås annat än i enstaka punkter, varför en kraftledning alltid omges av ett magnetfält.

Genom att ha flera parallella kablar än de tre som krävs för en trefasledning kan emellertid magnetfältet kring kablarna nedbringas mycket kraftigt. Genom att ha fem kablar konfigurerade så att fyra av dem bildar en rektangel och den femte, något kraftigare kabeln ligger i rektangelns mitt och låta strömmen från en av de tre faserna gå till lika delar i kablarna i diagonalt motsatta hörn, nästa fas i de övriga motstående hörnen samt den tredje fasen i sin helhet genom den kraftigare mittkabeln blir magnetfältet bara en bråkdel av vad den blir med föreslagen konfiguration. Figuren nedan illustrerar till vänster av Svenska Kraftnät föreslaget kabelförband och till höger kabelförband enligt vårt förslag.

Med av Svenska kraftnät föreslagen konfiguration avtar magnetfältet med kvadraten på avståndet (på avstånd flera gånger större än inbördes avstånd mellan kablarna), medan magnetfältet med här föreslagen förbättring avtar med avståndet upphöjt till tre. Det är vidare viktigt att kablarna ligger så tätt intill varandra som möjligt.

En av många artiklar som beskriver hur man kan minska magnetfältet genom att arrangera flera ledningar i ett fördelaktigt geometriskt mönster är "Principles in Transmission Line Magnetic Field Reduction" av Per Persson från Vattenfall, Vällingby i tidskriften "IEEE Transactions on Power Delivery", Vol. 11, No. 3, July 1996, sidorna 1587-1593. Denna artikel bifogas remissvaret, den finns att tillgå bl.a. på KTHs bibliotek.

Beräkningar utgående från denna artikel visar att man på detta sätt skulle kunna nedbringa fältet kraftigt, se tabell nedan. Fältstyrkorna på större avstånd med femkabelsystem måste dock justeras något uppåt eftersom de förutsätter att kabelförbanden håller exakt avsedd form (Vid beräkningen har antagits att det är 15 cm mellan kablarnas centrum, att kabelförbandets centrum ligger på 1,25 m djup och att skillnader i permeabilitet är av mindre betydelse samt Svenska Kraftnäts uppgifter om strömstyrka och magnetfält).

	3 kablar	5 kablar	Reducering
Vid markytan	6,3 μ T	1,0 μ T	6,5 ggr mindre
1,5 m ovan mark	1,3 μ T	0,09 μ T	14 ggr mindre
4 m från kabel	0,4 μ T	0,017 μ T	25 ggr mindre
10 m från kabel	0,1 μ T	0,002 μ T	50 ggr mindre
15 m från kabel	0,05 μ T	0,0005 μ T	100 ggr mindre

Elsäkerhetsverket rekommenderar att man inte bör förlägga skolor, daghem, lekplatser etc. på platser med mer än 0,2-0,3 μ T. Även om man uppehåller sig kortare tid på platser nära de föreslagna ledningarna är magnetfälten enligt Svenska Kraftnäts förslag anmärkningsvärt höga.

Vid försök att dra högspänningskabel av detta slag nedgrävd (utanför ställverk etc.) är det ett rimligt krav att man utnyttjar sig av en geometrisk konfiguration av kabelförbanden som på detta sätt gör att magnetfältets styrka avtar mycket snabbare med avståndet från kabeln för att begränsa fältstyrkan på de ställen där människor vistas.

Svenska Kraftnäts försök att reducera magnetfältet

På annat håll avser Svenska kraftnät att placera kabelpaketen så att magnetfältet minskas. Vid Skarpäng, Täby, avser man att placera tre kabelpaket med tre kablar var så att motsvarande faser fysiskt ligger på olika platser i respektive triangelformat kabelpaket, något som reducerar magnetfältet i analogi med ovan beskrivna principer. För att motsvarande skulle fungera optimalt på denna ledning med två kabelpaket, skulle man emellertid tvingas lägga ena paketet som en triangel med spetsen nedåt vilket troligen är tekniskt besvärligt. På samrådsmötet i Saltsjöbadens samskola 2006-12-05 redovisades dock en möjlighet till en mindre reduktion av detta slag. Eftersom detta inte alls redovisas i samrådsredogörelsen är det svårt för oss att kommentera detta förslag.

Dessa extra sätt att reducera magnetfältet förutsätter att alla kabelpaket är i drift och leder ungefär samma strömstyrka. Vid underhåll på en kabel eller när kablar placeras på annat sätt fungerar inte denna reducering.

Betydligt högre fältstyrkor där ledningen dras under vägar

Det framgår av miljökonsekvensbeskrivningen att där ledningen dras under korsande vägar kommer kablar att läggas längre ifrån varandra och i annan konfiguration. Läggs kablar omedelbart intill varandra i samma plan blir magnetfältet på samma

avstånd från kablar ca 1,4 gånger så stort som den i övrigt redovisade triangelformen. Vidare avser man att lägga kablar i varsitt plaströr ungefär dubbelt så långt ifrån varandra (ca 30 cm istället för cirka 15 cm) vilket dubblar fältstyrkan. Därför kan fältstyrkan vid och i anslutning till korsande väg uppskattas till ca 2,8 gånger ovan redovisade värden. Används borring under vägen kan man befara att de olika kablar i ett kabelpaket kommer ännu längre ifrån varandra och därmed att fältstyrkan blir ännu högre.

Istället för att lägga kablar på annat sätt där de korsar vägar bör varje kabelpaket utformas som en enhet där kablar överallt ligger intill varandra i lämplig formation.

Givetvis måste Svenska Kraftnät redovisa vilken fältstyrka som kan förväntas vid korsande vägar i marknivå och 1,5 m upp.

Val av dragning (som berör Nacka)

Ett lämpligare val än det föreslagna vid framdragning av huvudkraftledning genom tätbebyggt område är en bergtunnel under bebyggelsen. Så går huvudkraftledningar i Stockholms innerstad, under Bergshamra och så planeras de dras under villabebyggelse i Skarpäng. Det är rimligt att kräva att denna kraftledning istället förläggas i en bergtunnel under Saltsjöbadens bebyggelse till lämplig plats vid Baggensfjärdens strand, eventuellt skulle befintlig bergtunnel (för avlopp) mellan Moranviken och Porsmosseverket kunna utnyttjas delvis. En bergtunnel skulle även eliminera den uppenbara risken av att kabeln grävs av vid framtida grävarbeten.

Den föreslagna dragningen i anslutning till gångbanor vid Stockholmsvägen och omedelbart intill Igelbodaskolans lekrområden bör undvikas. För att undvika Igelbodaskolan vore det bättre om kablar dras på Saltsjöbadsledens sydsida, eventuellt hela vägen från utgångspunkten vid Östervik. För att undvika Stockholmsvägens gångbanor kan kabeln istället läggas i Saltsjöbanans banvall från den plats där Stockholmsvägen närmar sig banan öster om Igelboda.

De platser där ledningen föreslås korsa Vinterbrinksvägen, Igelbodavägen och på två ställen Stockholmsvägen ligger på platser med betydande gång- och cykeltrafik. Det är därför väsentligt att inte ha förhöjd fältstyrka på dessa platser.

Sammanfattningen av förstudiens samråd felaktig

Nacka Miljövårdsråds huvudsynpunkt på förstudien var tydlig: Magnetfältets styrka kan och bör reduceras och upplysning om förväntad fältstyrka måste anges även i marknivå. Inget av detta återfinns i Svenska Kraftnäts sammanfattning av samrådet.

Att fältstyrkan varit en huvudfråga är givetvis

Svenska Kraftnät väl medvetna om efter genomförda samrådsmöten och svar från Länsstyrelsen "Om ledningen förläggs i gång- och cykelväg förutsätts att åtgärder vidtas för att i möjligaste mån begränsa magnetfältet kring ledningen" samt från Nacka kommun "Kommunen förutsätter dock att särskilda åtgärder vidtas för att minimera strålningen."

Distribution av handlingar

Vi önskar att Nacka Miljövärdsråd ska erhålla information om detta ärendes fortsatta behandling och om fortsatta tillfällen att yttra sig om förslaget, och vi önskar även information om framtida förslag som berör Nacka och vi upprörs över att vi inte fick något som helst meddelande om aktuell miljökonsekvensbeskrivning och samrådsmöte.

Denna version baseras på idag känt material.

BOO

Remissvar beträffande detaljplan för del av Backeböl, Blåbärsstigen (område J) 2006-02-03

Syftet med detaljplaneförslaget sägs vara att möjliggöra en omvandling från fritidshus till friliggande villor. Planläggningen ska vidare förbättra de sanitära förhållandena genom att samtliga fastigheter kommer att anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

I planbeskrivningen sägs också att följden blir att vägnätet behöver rustas upp och att södra delen av planområdet är utsatt för trafikbuller. Vidare vill man bevara de kulturintressanta torpen "Norrkärret".

I miljökonsekvensbeskrivningen sägs att möjligheten att styra utvecklingen i riktning mot en långsiktig hållbar utveckling är begränsad. I texten framförs vidare att fastighetsägarnas möjlighet och vilja till miljöanpassning blir avgörande för slutresultatet i bygg- och brukarskedet. Slutsatsen som dras blir inte överraskande "att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan". Den kritik, som kan riktas mot sättet att gå på gång släppa igenom begränsade områden, är att helheten går förlorad. Hur omgivande områden påverkas beaktas inte. Denna passivitet kan på sikt bli förödande. Nu släpps delområde efter område igenom. När de olika områdena är bebyggda är det för sent att göra något eftersom hus och vägar finns på plats.

När det gäller de fastigheter, som idag är bullerstörda, vore det bästa att inte tillåta någon permanent bebyggelse på dessa tomter. Trots bullerplank kommer ändå trafiken att vara störande på grund av trafikintensiteten på Värmdöleden.

Vatten och avlopp skall ordnas med lågtrycksledning står det. Det är ett steg i rätt riktning enligt vårt sätt att se det. Vi anser emellertid därutöver att den fastighetsägare som kan ordna vatten och avlopp på ett hygieniskt godtagbart sätt inom den egna fastigheten skall få göra det, åtminstone i de fall fastigheten huvudsakligen används som sommarbostad.

En brist i planen är att inga allmänna lek- eller sportytor ingår i planförslaget, vilket blir till nackdel för de permanent boende. Enligt vår bedömning är det bra om samma huvudmannaskap kan vara för både VA och vägar.

Det som däremot kan diskuteras är vilken vägstandard som ska vara i området. Det är en relativt liten bebyggelse, varför inte samma standard ska behövas som i mer tätbebyggda områden.

Yttrande över utställd detaljplan för Bo 1:51 m.fl. delar av Bo och Lännersta, Boovägen, Kaptensvägen, Kaptensstigen m.fl. 2006-04-01

Syftet med planen sägs vara att ge byggrätter för villor samtidigt som det kulturhistoriskt värdefulla områdets karaktärsdrag i så stor utsträckning som möjligt skall bevaras.

Södra Boo har påverkats av kulturmiljön runt Boo herrgård och närheten till vattnet. Idag är husen varsamt placerade på tomterna med källare och socklar som tar upp höjdskillnader. Stora ekar och tallar dominerar landskapsbilden i stora delar av området.

Efter att ha tagit del av planförslaget finns det en del oklarheter. Enligt det förslag, som finns framtaget, är det svårt att få en exakt bedömning om hur stor förtätningen blir.

I planen föreslås nu att sex nya fastigheter bildas genom avstyckning samt att delar av två fastigheter Bo 4:4 och Bo 1:207 görs om till allmän parkmark i syfte att kunna få mark för att möjliggöra en breddning av vägnätet. Vägnätet ska enligt planen ha en viss vägstandard.

Byggs vägar med mycket hög standard kommer kravet på stor exploatering. Ju större förtätning desto mer går förlorat av områdets karaktär. Eftersom fastighetsägarna ska stå för samtliga kostnader finns det risk för stor förtätning. De måste avstycka för att kunna bära kostnaderna.

Strandskyddet, som gör delar av området tillgängligt för allmänheten, tas inte på fullt allvar i planen. Det finns skrivningar, som i sak innebär att man är beredd att "tumma på" gällande bestämmelser. Detta har också uppmärksamats av Vänsterpartiet. Vänsterpartiet gjorde en protokollsanteckning om detta i områdesnämnden.

Idag finns det fastighetsägare, som har bra vatten och fungerande avloppslösningar. Nu föreslås att alla fastighetsägare ska ha kommunalt vatten och avlopp. Vore det inte bättre att tillåta dem som har egna fungerande lösningar bibehålla dem?

Föreslagen plan ger anledning till oro. Genom att använda skrivningar ”i så stor utsträckning som möjligt” och om att undantag kan medges ligger det nära till hands att tro att området kommer att bli hårt exploaterat. Områdets karaktär kommer därigenom att gå förlorad och därmed också de kulturhistoriskt värdefulla karaktärsdragen.

Det finns ej heller tillräckligt skydd för nuvarande fauna skulle kunna bevaras i någon större utsträckning.

Fastighetsägare kan inte heller beskyllas för att planens intentioner inte kommer att följas. De summor för vägar och VA som de kommer att få betala ger dem inte stora val. De måste sälja mark för att kunna klara kostnaderna.

Remissvar angående program för detaljplan för Tollare 1:16 m.fl. i Boo 2006-05-29

Syftet med planen sägs vara att belysa förutsättningarna för en detaljplaneläggning av Tollare f.d. pappersbruk med angränsade områden.

Enligt programmet ska planerad användning av området vara bostäder, servicefunktioner och verksamheter samt plats för rekreation/friluftsliv med bl.a. förlängning av den sammanhängande strandpromenaden.

Det är inte första gången samma område har varit föremål för diskussion. På 1980-talet utreddes samma område. En slutsats man kom fram till då var att man inte skulle röra fiberbanken p.g.a. risk för kvicksilverutsläpp.

Nu har en av markägarna begärt att planläggning ska ske av markområdet.

Det som också ska tas med i sammanhanget är att i ett angränsande område getts tillstånd för att uppföra en skola. På andra sidan av vägen ligger Tollare folkhögskolas område. I den plan, som då antogs fanns det vissa utbyggnadsmöjligheter för planerad skola.

Det finns några saker som inte beaktats tillräckligt i planen. Det är bra att den mark som idag är förorenad av metaller saneras. Däremot är det mer tveksamt att en fiberbank idag, som för cirka 20 år sedan ansågs vara hälsovådlig, idag bedöms vara riskfri. Den då gjorda den bedömningen var att det inte fanns någon säker metod att förhindra kvicksilverläckage. – Även om frågan kan lösas i det korta perspektivet finns det inte någon säker metod att på längre sikt förhindra läckage.

I den utredning, som 1997-10-30 gjordes av Institutet för vatten- och luftvärdsvetenskap, påtalas att den framtida utvecklingen av fiberbanken kan innebära stora risker för miljön. Det är allmänt känt att det är metylkvicksilver, inte rent kvicksilver, som är ett av jordens mest koncentrerade gifter. Så länge det finns risk för att kvicksilvret i träfiberbankarna kan metyliseras och läckage kan uppkomma finns det en fara för att vattnet i Stockholms skärgård kan komma att förgiftas. I rapporten styrks detta av skrivningen att ”problemet med cellulosafibrer i sediment är ej enbart att de innehåller Hg (kvicksilver), utan att de också stimulerar metylisering av kvicksilver”.

Det är därför något förvånade att det nu i programmet, avsnittet ”Översiktlig miljöbedömning”, står att fibersedimenten inte utgör någon risk för människors hälsa. Om framtida problem uppstår med fiberbankarna, vem ska då ställas till ansvar och tvingas vidta nödvändiga, kostsamma åtgärder? Det blir i alla fall inte NCC, om programmet antas med nuvarande formuleringar. De friskriver sig helt från eventuella framtida, kostsamma åtaganden.

Det som är viktigt i detta sammanhang är att området är av rikshistoriskt intresse och att strandskydd föreligger. Genom planerad bebyggelse kommer den nya bebyggelsen bli dominant i landskapsbilden och nuvarande strandskydd åsidosätts.

Även om det i programmet sägs att det är viktigt att bevara den biologiska mångfalden blir det i realiteten svårt att med så stor exploatering bevara den biologiska mångfalden.

I planen nämns plats för rekreation/friluftsliv. Det som hänvisas till är området kring Tollare träsk och att en strandpromenad blir mer tillgänglig. För de boende i Södra Boo börjar tillgången till naturmark bli knapp och grönområdena bli allt färre. Tollare är idag ett naturligt, lättillgängligt friluftsområde. Med föreslagen plan och föreslagen exploatering går de boende i Boo miste om ett för dem värdefullt område. Det som samtidigt ska tas med i bilden är att trycket på Tollare folkhögskolas område kommer att bli större. Kommer skolan att utan ersättning vara beredd på att ta emot fler människor?

Den fråga som m.a.o. negligeras är hur rekreationsbehovet – i form av möjlighet till vistelse och promenader i natur ska tillgodoses för de drygt 7 000 invånare som idag bor söder om motorvägen. Det som framgår med all önskvärd tydlighet är således att nuvarande programförslag har lämnat kvar ytterst få gröna områden, som är tillgängliga för promenader. Grönområdet öster om Mellanbergsvägen, söder om Sockenvägen är en ravin, som kan användas av djur och har ett naturvärde. Det är emellertid inte något område att promenera i eller ta sig igenom till utsiktsberget. På berget finns ett promenadstråk i

triangel. Dessa stigar har endast en längd om mindre än 200 meter.

Den promenadvänliga platån öster och söder om Godtemplarbyn och som idag kan nås genom byn eller på stig från Mellanbergsvägen är utlagd som bebyggelseområde.

Området söder och väster om Tollare Träsk, som är tänkt som naturreservat, är mycket värdefullt ur naturvårdessynpunkt. Detta är dessvärre till vissa delar inte så lättillgängligt för gemene man.

Den lokala trafiklösning, som föreslås, är en nybyggd väg genom Mellanbergsvägen, upp på backkrönet och ut över hela bergskammen med fortsättning i Hedenströms väg. Den föreslagna lösningen kommer att skära djupa sår i naturen innebärande stora schaktningar och sprängningar som nödvändiga åtgärder för att kunna bygga vägen.

En bättre lösning vore att låta Hedenströms väg vara tillfartsväg till området och att en vändslinga byggs vid platån ovanför grindstugan. SL vill emellertid inte ha vändslingor. Detta får emellertid inte vara något hinder. Det finns platser i länet, där bussen vänder vid vändslinga.

Trafikanslutningen till Skurubron är idag skrämmande och blir alltmer kaotisk. De långa påfartsköerna med såväl bil som buss upplever de flesta Boo-bor dagligen. Detta förorsakar idag svåra miljöproblem i form av avgaser och förorenad luft och då särskilt för de boende i Eknäsområdet. Varför då gå vidare med ett program, som kommer att förvärra situationen? I den planerade bebyggelsen för Tollare beräknas trafikökningen bli 11 %.

Under avsnittet "Genomförandefrågor", redovisas att detaljplaneläggningen är tänkt att utformas med fyra detaljplaner. Detta förfarande är klart olämpligt. Hela Tollareområdet måste ses i ett sammanhang. Att driva igenom "snuttvisa" detaljplaner kan säkert bedömas vara lämpligt om man inte vill att medborgarna ska få insyn i vilka storbyggnadsplaner som verkliga är på gång. Det ger inte heller politiker möjlighet att se helhetskonsekvenserna av detaljplanerna sammantaget.

Sammanfattning

- Det framlagda programförslaget lämnar alldeles för lite naturmark kvar, såväl ur naturvärdes som rekreationssynpunkt.

- Området för naturreservat måste utökas och beslut fattas innan någon detaljplan tas.

- Rekreationsmöjligheterna för nuvarande och planerad befolkning måste beaktas i större utsträckning. Detta kan till viss del sammanfalla med bedömningen av naturreservatets område.

- Problemen med fiberbankarna och en tillfredsställande lösning av de allmänna kommunikationerna är helt avgörande för programmets genomförande.

Eftersom stora avgörande frågor inte ges

tillfredsställande lösningar kan inte Nacka Miljövarðsråd annat än avstyrka nuvarande förslag till program för detaljplan Tollare 1:16.

Remissvar angående program för detaljplan för Telegrafberget i Boo 2006-07-06

Vi har granskat förslaget främst ur miljövarðs-synpunkt inklusive dess inverkan på blivande naturreservat Skarpnäs.

Den tänkta exploateringen innebär ca 150 bostäder samt lokaler för kommersiell verksamhet. Markägare, Telegrafberget KB har ansökt om planläggning.

Transportproblem, olämpligt kollektivtrafikläge Telegrafberget har ett ur kollektivtrafiksypunkt mycket olämpligt läge vilket gör området olämpligt för exploatering med bostäder. Busstrafik till "utlastningen" på en höjd av ca 56 m.ö.h. är möjlig, däremot tror vi att SLs ledbussar skulle ha mycket stora problem att året om ta sig upp från föreslagna bussvändplats, ca 38 m.ö.h.

Området motiverar inte busstrafik med rimlig turtäthet. Föreslagna båttrafik kommer i praktiken bara att bli ett mindre viktigt komplement.

Eftersom området inte kan förväntas ha skola eller livsmedelsaffär kommer transportproblemen för de boende att bli mycket stora, i synnerhet för dem som inte kör bil.

Intrång i Skarpnäs blivande naturreservat Bostäder i Telegrafberget skulle tvinga fram en breddning av Skarpövägen som skär genom det sedan 1999 föreslagna naturreservatet. Rimligen krävs en gång- och cykelbana samt belysning för att kunna erbjuda en acceptabel trafikstandard för skolbarnen. Detta skulle medföra betydande ingrepp i det föreslagna naturreservatet. Denna planerade bebyggelse skulle effektivt dela av det tänkta naturreservatet i två halvor.

Vi anser det synnerligen viktigt att naturreservatet blir inrättat och fastställt före en eventuell detaljplan för Telegrafberget.

Ökad trafik på Skurubron

Trafikanslutningen till Skurubron är idag skrämmande och blir alltmer kaotisk. De långa påfartsköerna med såväl bil som buss upplever de flesta Boo-bor dagligen. Detta förorsakar idag svåra miljöproblem i form av avgaser och förorenad luft. Bebyggelse i detta läge kan förväntas leda till en mycket hög andel bilåkande, vilket kommer att förvärra situationen.

Medför stora framtida kostnader för kommunen Områdets synnerligen branta terräng samt långa

avstånd till livsmedelaffär, skola och annan service kan förväntas medföra betydande extra kostnader för kommun och landsting i framtiden i form av bl.a. färdtjänst och skolskjuts. Den synnerligen branta backen ned mot stranden utgör ett allvarligt hinder även för den som är lätt rörelsehindrad och troligen i praktiken omöjlig att forcera med rullator eller rullstol. Om en allmän hiss eller bergbana med samma låga funktionssäkerhet som den i Nacka Strand skulle anläggas här ändrar det inte situationen nämnvärt.

Sammanfattning

Nacka Miljövårdsråd vill härmed framföra sina skarpaste protester mot planerna på exploatering av Telegrafberget i Boo för bostadsändamål. Strandskyddet för området måste respekteras.

Beslut om Skarpnäs naturreservat måste fattas innan någon detaljplan tas.

Yttrande över utställt förslag till detaljplan för del av fastigheten Bo 1:70, Boo gårds lada 2006-11-17

Anledningen till att ny ”lada” byggs sägs vara att den befintliga byggnaden har bedömts ha sådana brister att den ska rivas och ersättas med en till exteriören likartad byggnadsvolym med bibehållen karaktär av lada. Den nya ”ladan” kommer dels att bestå av en bostadsdel, 14 lägenheter dels en verksamhetsdel innehållande ett s.k. allaktivitetshus med föreningslokaler, café, restaurant, hantverk, handel m.m.

Ladan har som också påpekas ett kulturhistoriskt intresse. Det är emellertid inte första gången Nacka kommun låter byggnader i dess ägo förfalla till dess att rivning är det enda återstående alternativet.

Det råder emellertid stora tvivel om att ny byggnad inte kommer att förändra landskapsbilden som påstås i samrådsunderlaget.

I förslaget anges bara en preliminär avgränsning av planområdet. Vad kommer att gälla? En fara som alltid finns är att detta kan vara början till en större exploatering av området.

En annan svaghet i förslaget är att fastighetsägarna inte binds upp till att göra nödvändiga miljöanpassningar. I miljöredovisning står att ”fastighetsägarnas möjlighet och vilja i bygg- och brukarskedet till miljöanpassning blir avgörande för slutresultatet”.

Det som också saknas i beskrivningarna är vad de nya verksamheterna kommer att medföra ifråga om ökad trafik m.m. Hur blir det för barnen i Boo Gårds skola?

Avslutningsvis kan sägas att det är bra att något görs åt ladan. Behov av samlingslokaler och lägenheter är stort i området. Det är bara beklagligt att

åtgärderna kommer när rivning är enda alternativet till en kulturhistoriskt värdefull byggnad.

SALTSJÖBADEN

Yttrande över utställd detaljplan för del av Tattby 2:2, Solsidevägen 2006-01-31

Nacka Miljövårdsråd är motståndare till den kraftiga expansionen av invånare i Nacka och det därmed sammanhängande bostadsbyggandet på många gånger olämpliga platser, såsom stränder, i vattnet, områden av riksintresse, områden planerade för naturreservat, andra grönområden, nära tunga trafikleder etc.

Vi ser därför inte att bostäder i detta grönområde är motiverat, med tanke på de pågående och planerade betydande bostadsexploateringarna i Saltsjöbaden och övriga Nacka.

Enligt befintlig stadsplan är området reserverat för förskolor, och vi ser en sådan exploatering som lämpligare än nya bostäder. Vi är övertygade om att ökat behov av förskolor kommer att finnas i en nära framtid om det inte finns redan idag, tvärtom vad kommunen anger i samrådsredogörelsen. Vi är intresserade av underlaget för den bedömningen.

På samrådsmötet informerade kommunen att man planerar att bygga en våning med bostäder ovanpå Tippen. Det ställer vi oss positiva till och anser att man gärna kan utöka med flera våningar.

Kommunen anger i samrådsredogörelsen att det för närvarande inte pågår något planarbete för ny bebyggelse vid Saltsjöbadens centrum. Vi tycker dock att man måste ha någon liten framförhållning i stadsplaneringen. Eftersom frågan är aktuell anser vi därför fortfarande att detaljplanen för Solsidevägen måste samordnas med planeringen av påbyggnad av Saltsjöbadens centrum, så att man undviker konflikter och i stället kan erhålla synergieffekter och en sammanhållen miljö, positiv för alla. En närbelägen förskoleverksamhet och ett rekreationsområde på gångavstånd kommer då att vara en stor tillgång.

De omedelbara nackdelarna med bostadsbyggande i detta område är ju olägenheter för befintlig bebyggelse på Torggatan, buller från en ev. framtida förlängd Solsideväg, förlust av ett rekreationsområde för omkringboende och för befintlig förskola på Ljuskärrsberget. Genom att inte bygga bostäder enligt planförslaget reduceras alla dessa.

Beträffande bullerstörningar så framgår ju tydligt på flera håll i planhandlingarna att dessa blir besvärande, då åtgärder mot buller föreslås, vilka naturligtvis endast delvis löser problemet. MKB säger att ”minst hälften av boningsrummen skall ha en tyst sida”. Detta innebär ju att man accepterar att omkring hälften av boningsrummen har en bullrig sida.

Om man trots stora invändningar från många remissinstanser samt i motsättning till Nacka kommuns övergripande mål framhårdar i att vilja bygga bostäder i detta grönområde anser vi att nackdelarna något kan elimineras genom att placera byggnaderna så långt österut som möjligt. En hiss, till nytta även för boende på Ljuskärnsberget, ser vi som en stor fördel och bedömer att det även är tekniskt och ekonomiskt genomförbart. En stor del av bostäderna borde då även utformas för äldreboende.

I samband med alla byggnationer vill vi även framhålla att vi motsätter oss bortsprängningar av berg, vilket vi anser bör göras i så liten utsträckning som absolut är nödvändigt.

Yttrande över utställt förslag till detaljplan för Baggensudden 7:8 m.fl., Neglinge Center. 2006-12-13

Nacka Miljövårdsråd avstyrker förslaget till detaljplan av följande skäl.

Bostäder

Området, som ursprungligen varit avsett för industriändamål, vilket även översiktsplaner visar, har de senaste åren utsatts för en mycket kraftig och tät exploatering av enbart bostäder. Många av dessa ligger i mycket tråkiga och mörka lägen i en kraftigt norrsänka. Boendekvaliteten är även i många lägenheter låg. Som exempel kan nämnas att många lägenheter har sitt enda köksfönster mot en inomhuskorridor. Att nu ytterligare exploatera området med ännu fler bostäder, som enligt plandokumentet dessutom får dålig boendekvalité, anser vi inte vara ett ansvarsfullt och hållbart sätt att utveckla samhället på.

Vi anser fortfarande att de föreslagna bostäderna kommer att medföra en dålig boendekvalitet med mycket tät bebyggelse i ett skuggigt läge norr om en sluttning och med en parkeringsplats tätt inpå som nära granne. Att t.ex. hänvisa till takterrasser under vinterhalvåret för att få tillfredställande ljus tycker vi inte tyder på särskilt höga ambitioner beträffande boendemiljö.

Marken, som är ett ursprungligt kärr vilket utfyllts med fyllnadsmassor bör undersökas med hänsyn till hållfasthet, dränering, ev. gifter m.m.

Vi kan inte se någon relevans i planhandlingarnas skrivelse, att syftet med detaljplanen är: ”att anpassa markanvändningen av Neglinge Center till de förhållanden som gäller”.

Nacka Miljövårdsråd förordar ett samhällsbyggande med blandade arbetsplatser, bostäder och allmänna ytor med hänsynstagande till omgivande miljö och motsätter oss en utveckling mot sovstadsliknande

bostadsområden med arbetsplatser på långa avstånd. Bostäder finns i övervägande mängd i detta område.

Parkering

Planenheten kommenterar att ”Antalet parkeringsplatser kommer i princip att bibehållas”.

I bl.a. KSAUs sammanträdesprotokoll från 15 febr. 2005 står att parkeringsbehovet för företagen i Neglinge Center och restaurangens gäster ”skall långsiktigt klaras”, men hur detta skall åstadkommas anges ej.

I Nacka kommun är det ofta brist på lämplig mark för allmänna ändamål. Vi anser därför, att området även i fortsättningen används som parkeringsplats för i första hand Neglinge Center med Skärgårdskrogen men även från den s.k. Saltsjöbadsterrassen, (bostadsområdet på f.d. Neglinge varv) och andra närboende. Ett ökat behov av parkering föreligger och har ju även uttryckts i många remissvar redan idag.

Nacka Miljövårdsråd anser att området bör utgöra reservmark för framtida allmänna behov eller privat verksamhet, t.ex. expansion av Neglinge Center.

Värdefull natur såsom ekar kan då bevaras, fulla stödmurar och carportlänga undvikas och kortare gångavstånd erhållas till parkeringen och marken sparas för framtida samhällsexpansion.

Att en ägare av mark, som är avsedd för ”verksamheter och arbetsplatser” önskar bygga bostäder anser vi inte vara ett prioriterat planärende för kommunen, särskilt om området är olämpligt för bostäder och behövs för andra allmänna ändamål. Kommunen har planmonopol och bör utnyttja det för samhällets bästa.

Strandpromenad

Bryggan längs berget och Strandpromenaden har inget samband med planerade bostäder utan kan anläggas helt fristående från parkeringsplatsens planering.

Vi har ingenting emot en strandpromenad, men ifrågasätter nyttan av strandpromenaden, då stranden vid Moranviken privatiserats. Tydliga skyltar talar där om att allmänheten enbart får vistas på en c:a två meter bred gångväg, Runt hela området talar även skyltar om att området är privat. Detta tvärt emot vad som utlovades på samrådsmöte för detta bostadsområde, då man försäkrade att hela stranden var tillgänglig för allmänheten. Vi förutspådde denna konflikt mellan boende och allmänhet genom vår kritik av att husen byggdes för nära stranden. Vid Saltsjöbadsterrassen talar dessutom skyltar om att hela området är privat. Alla ovan nämnda skyltar finns fortfarande kvar 2006-12-13.

Allmänt

Området omfattas av ”riksintresse för kust och skärgård”. Vi tycker då att en mera varsam och

hänsynstagande planering med högre ambitioner för en långsiktig, estetisk och värdefull miljö måste göras, särskilt med tanke på att omkringliggande strandpartier hårt exploaterats med bostäder, utan hänsyn till riksintressets intentioner.

Kommunen svarar i samrådsyttrandet: "Planförslaget bedöms inte strida mot riksintresset. Riksintresset ska inte utgöra hinder för utveckling av tätort eller lokala näringslivet."

Vi vänder oss mot kommunens inställning i detta (och även andra liknande planärenden), att även om lagen inte förbjuder bostadsbyggande i ett känsligt område, så behöver detta inte vara den dominerande typen av samhällsplanering på känslig och värdefull och speciellt på kustnära mark. Dessutom anser vi, att planförslaget direkt hindrar utveckling av det lokala näringslivet.

ÄLGÖ

Samrådsyttrande över gatukostnadsutredning för Älgö respektive Älgövägen och del av Bergabovägen 2006-03-27

Nacka Miljövärdsråd har i egenskap av paraplyorganisation för föreningar och enskilda medlemmar och remissinstans i Nacka kommun följt upp ett flertal detaljplaner för Nacka kommuns omvandlingsområden. Miljövärdsrådet har tagit del och lämnat samrådsyttranden på samrådsförslag 2000 och på utställningsförslag 2001 för detaljplan för Älgö.

Beträffande rubricerade gatukostnadsutredningar inkommer Miljövärdsrådet härmed med särskilda synpunkter av principiell karaktär:

Miljövärdsrådet finner det märkligt att gatukostnadsutredningarna inte ställs ut tillsammans med tillhörande förslag till detaljplaner, särskilt då vi kan konstatera att nu utställda gatukostnadsutredningar inte innehållsmässigt överensstämmer med tidigare utställd detaljplan för Älgö.

Av samrådshandlingarna framgår att kommunen avser ställa ut två alternativa förslag till detaljplan – kommunalt respektive enskilt huvudmannaskap av vägarna – vid ett senare tillfälle och att de rubricerade gatukostnadsutredningarna är kopplade till ett av dessa två alternativa förslag.

Miljövärdsrådet frågar: Varför har kommunen valt att enbart ställa ut gatukostnadsutredningar avseende endast ett av de två alternativa förslagen till detaljplan? Vi finner över huvud taget det mycket märkligt att inte förslag till detaljplan är utställt tillsammans med gatukostnadsutredningen.

Vi finner ovannämnt förfarandesätt oacceptabelt. Gatukostnadsutredningar hör ihop med tillhörande detaljplaner och ska ställas ut tillsammans med dessa, inte separat. Nu när det finns två alternativa förslag till detaljplan borde motsvarande alternativa gatukostnadsförslag ställts ut samtidigt.

Miljövärdsrådet anser det även märkligt att de här presenterade preliminära gatukostnaderna visar på en kostnadsökning på 230 % jämfört med kommunens preliminära beräkning vid utställningen av detaljplanen för Älgö år 2001. Miljövärdsrådet anser att det är olyckligt att kommunen inte kan hålla gatukostnaderna inom rimliga ramar. I alltför många omvandlingsområden i Nacka har det visat sig när gatuarbeten färdigställt att kostnaden blivit avsevärt mycket högre än den preliminärt beräknade.

Av konsulternas upprättade handlingar kan man läsa att deras förslag till lösningar bygger på en total ombyggnad av det befintliga vägnätet trots att samma konsulter finner att den allra största delen av vägnätet fungerar bra och det är endast lokala delsträckor som måste underhållas mer frekvent än normalt underhåll från slitage, som det står på sidan 7 i Tyréns förstudie där konsulten tillägger: "Det är således med måttliga underhållsinsatser som vägarna kan hållas farbara under lång tid framöver".

I förstudien har vägar givits annan geometri och vägbredd, tillåten hastighet har i många fall satts till 50 km/h istället för 30 km/h. Detta leder till för skärgårdskaraktären förödande sprängnings- och utfyllnadsarbeten samt väsentligt ökade kostnader. Utredningen har här frångått de principer om varsamhet och hänsyn till miljön som fastlagts bl.a. i utställningsförslaget från 2001. Effekterna blir förödande för miljön och karaktären för området.

Liksom tidigare 2001 avstyrker Nacka Miljövärdsråd i likhet med många andra remissinstanser förslaget om att flytta bussvändslinjan från Älgö gård till Bergabovägen söder om befintlig fotbollsplan. Vi anser att det inte finns någon anledning att föra in busstrafiken med bussvändslinga in i hjärtat av det centrum för lek och sociala aktiviteter som fotbollsplanen och stråket Bergabovägen – Ekholmsvägen utgör. Däremot föreslår vi att befintlig parkering innanför busslinjan vid Älgö gård bör tas bort och ersättas med en planterad rondell, av den typ som Nacka anlagt på ett flertal platser, för att hindra att felparkerade bilar hindrar framkomligheten. Älgö gård är den naturliga sociala platsen för bussens ändhållplats, såväl för Gåsö- som Älgöbor vid vattenbrynet nära kiosken där väntande resenärer uppehåller sig.

Yttrande över för tredje gången utställda förslag till detaljplaner för Älgö Nacka 2006-10-20

Nacka Miljövarldsråd avstyrker rubricerade planer och gatukostnadsutredningar i det nu utställda materialet av följande anledningar:

Utlysning av utställning och tillgång till utställningshandlingar

Nacka kommun har vid övriga remissförfaranden alltid tillställt utställningshandlingar till Nacka Miljövarldsråd som är remissinstans i kommunala planfrågor. Varken denna gång eller den andra gången ärendet ställdes ut har emellertid något som helst dokument som indikerat att denna utställning äger rum sänts till Nacka Miljövarldsråd. Det är troligt att detta även kan gälla andra remissinstanser för Nacka kommuns planfrågor, detta trots att vi påpekade missförhållandet i vårt svar på andra utställningen. Vi finner därför att utställningen inte utlysts på vederbörligt sätt.

Kungörelse och utställningsförfarande uppfyller inte PBL:s krav

Utställningens omfattande material (tre detaljplaner, fyra st. A4 fulla pärmar, 342 st. sidor text A4, 44 st. kartor A2 och 8 st. bilagor) gör det svårt för att ta till sig innehållet, förstå dess innebörd och fatta vilka konsekvenser förslaget för med sig.

- Sammanställning över inkomna synpunkter på utställd detaljplan 2001 saknas (kap.5 26 § pkt 2 PBL).
- I kungörelsen redovisas inte vilka fastigheter som berörs av olika typer av intrång eller inlösen. (kap. 5 24 § pkt. 3 PBL)

Inget "lokalt alternativ" har ställts ut, vilket strider mot tagna politiska beslut

Den politiska meningen har varit att förslaget under enskilt huvudmannaskap skulle spegla ett alternativförslag benämnt "lokala alternativet" med enskilda VA-lösningar och tillgång till kommunal vattenreserv. Ett förslag som för övrigt är förenligt med Länsstyrelsens föreläggande om allmänt vatten och avloppsanläggning i enlighet med VA-lagens § 12: "... Om för en viss bebyggelse anordningar behövs endast för vattenförsörjning eller för avlopp skall anläggningen avpassas efter detta."

Sedermera har ett förslag till upprustning av vägarna, för en beräknad kostnad av 16 miljoner kronor (en tredjedel av tjänstemannaförslagets beräknade kostnader) framtagits av Älgö Vägförening. Vägföreningens förslag kompletterar det lokala alternativets förslag.

Miljövarldsrådet finner att det av tjänstemännen framtagna förslaget med enskilt huvudmannaskap strider mot följande politiskt tagna beslut och lagparagraf i PBL:

- Kommunstyrelsens beslut av 2004-11-01 § 160 att föreslå områdesnämnden att ställa ut ett detaljplaneförslag benämnt "det lokala alternativet".
- Områdesnämndens beslut av 2004-12-07 § 201 att ställa ut "det lokala alternativet"
- PBL 5 kap. 7 § pkt 6: där det klargörs med all tydlighet att "i planen får meddelas" (inte skall meddelas) "bestämmelser om användning och utformning av allmänna platser för vilka kommunen inte skall vara huvudman", vilket lämnar vägen öppen för en enskild huvudman att föreslå lämpliga förslag i fråga om upprustning av vägar och park. (Vägföreningens förslag)

Dålig överensstämmelse med översiktsplan

Korsholmen anges som fritidshusområde i gällande översiktsplan och skall behandlas därefter. Permanentboende förutsätter normalt fastlandsförbindelse, vilket inte föreslås till Korsholmen i planerna. Torskolmen anges som naturområde i gällande översiktsplan. Miljövarldsrådet anser att detta högfrekventerade naturområde för det rörliga friluftslivet inte blir föremål för en förläggning av en terminalanläggning för Gåsöfastigheterna och att området inte skall ingå i föreslagen detaljplan.

Omotiverad ändring av strandskyddet

Torskolmen ingår i strandskyddsområdet. Undantag från strandskyddet krävs för att ta området i anspråk för en Gåsöterminal enligt planförslaget. Enligt Miljövarldsrådets bedömning finns inte särskilda skäl för detta.

Miljövarldsrådet noterar att Nacka kommun inte har delegation från staten att fatta beslut om strandskyddsdispens för småbåtshamnar med fler än 20 båtar. Slutligt beslut om undantag från strandskyddet tas således av länsstyrelsen.

Åtta av de badplatser som idag står till Älgöbornas förfogande har i den reviderade detaljplanen utgått. Ett antal nya bryggor föreslås i deras ställe, vissa i känsliga strandpartier eller i väderutsatta lägen. Exempel på olämpliga placeringar är vid Vintervägsbadet, Herrbadet och Torskolmen.

Miljökonsekvensbeskrivning saknas

En miljökonsekvensbeskrivning återfanns i den 2001 utställda detaljplanen som bl.a. beskrev olägenheterna med en lokalisering av Gåsöterminalen till Torskolmen. Miljövarldsrådet konstaterar att motsvarande miljökonsekvensbeskrivning saknas i den utställda reviderade detaljplanen. Detta är oacceptabelt då lagstiftningen ställer ett uttryckligt

krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska finnas för detaljplaner som innebär väsentlig miljöpåverkan, detta inkluderar bl.a. anläggande av en småbåtshamn för fler än 20 båtar. En ny småbåtshamn betraktas som miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken varför särskilda hänsynsregler ska iakttas vid prövning av verksamheten.

Omotiverad ändring av planområdet

Av de utställda plankartorna framgår att ett stort område norr om Trappstigen inte omfattas av revideringen. Oacceptabelt anser Miljövarðsrådet, eftersom det blir omöjligt att ur planhandlingarna utläsa motivet till detta eller vad som kommer att ske med området i framtiden speciellt då marken är i privat ägo. Situationen blir akut om Trappstogens utbyggnad i alternativ B väljs, då detta innebär att "hållet" kan förses med direkt vägtillfart. Trappstogens alternativ B avvisas i avvaktan på att markanvändningen inom "hållet" klarläggs. Området har tidigare föreslagits för en 3G-mast, och beslut har tagits i ONFS. I kommunstyrelsen har dock ärendet återremitterats till KSAU "för att pröva ärendet i ett senare skede, då pågående detaljplanearbete för Älgö kommit längre" (KS 28 nov. 2005) Miljövarðsrådet yrkar på att det undantagna området återförs till planerna.

Klara besked om mast för mobiltelefonmast

I de reviderade detaljplanerna anses att skärgårdscharakteren är viktig att bevara, särskilt inom de delar som är synliga från omgivningen. Detta står inte i proportion till att kommunen samtidigt är villig att släppa fram en mast för mobiltelefontrafik som skulle dominera skärgårdslandskapet på ett olyckligt sätt. Miljövarðsrådet yrkar på att eventuella sådana planer redan nu avvisas.

Värdefullt skogsparti i den s.k. "dalen" som korsar Älgö i syd-nordlig riktning

Skogsstyrelsen har nyligen genomfört en klassificering av de skogspartier som återfinns centralt på Älgö inom den s.k. dalen. De naturvärden som inventeraren funnit nämns inte i de reviderade planerna, vilket krävs för att få en rättvis bild av områdets unika kvaliteter och hur dessa skall bevaras. Det lär ha inventerats hotade mossarter och insekter nyligen i detta värdefulla naturparti som lever sitt eget liv mitt i ett befolkat område, erfar vi. Miljövarðsrådet yrkar på att området skyddas från all exploateringsintrång.

Föreslagen bilväg till Trappstigen

Miljövarðsrådet yrkar på att varken alternativ A eller B anlägges i dalens värdefulla natur. Dalen ska fortsätta att vara Älgös "gröna lunga", vattenhål för

djuren, klimatreglerare och grundvattenreservoar och ska skyddas från all typ av exploatering.

Vägstandard

Miljövarðsrådet yrkar på återgång till 2001 års vägprinciper avseende vägbredd och geometrisk utformning samt referenshastighet från 50 till 30 km/h, vilket även skulle leda till att antalet fastigheter drabbade av intrång radikalt skulle minskas.

Av kommunen anlitate konsulter föreslår en total ombyggnad av det befintliga vägnätet trots att de själva skriver att den allra största delen av vägnätet fungerar bra och endast lokala delsträckor måste underhållas mer frekvent än normalt underhåll från slitage - sid. 7 i Tyréns förstudie - med följande tillägg: "Det är således med måttliga underhållsinsatser som vägarna kan hållas farbara under lång tid framöver".

Miljövarðsrådet yrkar på att en funktionell standard "Bk2" istället för nybyggnadsstandard "AMA 98 tk3" som föreslagits i Tyréns förstudie ska gälla för samtliga vägar inklusive Älgövägen. Sammantaget yrkar Miljövarðsrådet på att den av Tyréns framtagna förstudie inte kan ligga till grund för detaljplan och gatukostnadsutredning med hänvisning till prop. PBL 1985/86:1

Stort kommunalt underskott på 62 resp. 31 miljoner kronor

De höga anläggningskostnaderna skulle, trots höga kostnader för Älgös fastighetsägare, leda till ett stort kommunalt underskott på 62 milj. kr i det kommunala huvudmansalternativet resp. 31 milj. kr i det enskilda alternativet, kostnader som måste betalas av övriga Nackabor. Miljövarðsrådet ifrågasätter starkt om de höga summor som föreslås belasta kommunens skattebetalare är försvarbara och förenliga med god kommunal ekonomisk hushållning.

Lägg Älgövägens gångbana på södra sidan

Älgövägens södra sida har till skillnad från norra sidan på långa sträckor inte angränsande fastigheter utan allmänning i naturlig anslutning till målpunkter såsom bad- och båtplatser. Vid väganlutningar kan upphöjda övergångsställen anordnas, vilket medför att trafiken lugnas ner och bilisternas uppmärksamhet skärps till trafiksäkerhetens fromma. Där gångbanan anläggs vid högre väglänter kan gångbanan utformas som ett utkragat däck för att undvika vidgning av släntintrång.

Trafikbuller längs Älgövägen föranleder nya särskilda bestämmelser i utställningsplanen 2006 enligt beskrivning sid. 18. Miljövarðsrådet yrkar på att bullerproblemet istället bemästras genom att reducera hastigheten på Älgövägen till 30 km/h.

Skärgårdsakaraktären i fara då Älgövågen föreslås breddas

Älgövågen föreslås breddas 1,5 m till 6,5 m med tanke på busstrafik trots att SL uttryckligen sagt att de nöjer sig med mindre bredd. Miljövrårdsrådet yrkar att Älgövågen behåller befintlig vägbredd fast med måttfull rättning av vissa snåva kurvor. Breddningen får förödande konsekvenser för vägens vackra landskapsrum vars nuvarande kvalitet utgör Älgös stora attraktion.

Flytta inte bussvåndplatsen till Bergabovågen

Liksom tidigare avstyrker Nacka Miljövrårdsråd i likhet med många andra remissinstanser förslaget om att flytta bussvåndslinjan från Älgö gård till Bergabovågen söder om befintlig fotbollsplan. Vi anser att det inte finns någon anledning att föra in busstrafiken med bussvåndslinjan in i hjärtat av det centrum för lek och sociala aktiviteter som fotbollsplanen och stråket Bergabovågen – Ekholmsvågen utgör. Däremot föreslår vi att befintlig parkering innanför busslinjan vid Älgö gård bör tas bort och ersättas med en planterad rondell, av den typ som Nacka anlagt på ett flertal platser, för att hindra att felparkerade bilar hindrar framkomligheten. Älgö gård är den naturliga sociala platsen för bussens ändhållplats, såväl för Gåsö- som Älgöbor vid vattenbrynet nära kiosken där väntande resenärer uppehåller sig.

Principiellt om Nacka kommuns planeringsmetodik/vågutformning.

Miljövrårdsrådet ifrågasätter kommunens planeringsmetodik vid utformningen av detaljplaner för Nackas omvandlingsområden där Älgö utgör ett av många exempel.

Miljövrårdsrådet finner att kommunen förbiser de inneboende kvaliteter som finns i äldre fritidshusområden som sakteliga övergår till permanentboende. Områden som utgörs av små samhällen i sig, med fungerande sociala kontakter människor emellan, fungerande vägnät och naturligt anpassade växtsamhällen. Kvaliteter som visionära moderna stadsplanerare stråvar att tillskapa i jungfruliga områden med vetskapen om att dessa kvaliteter "blir till" med tidens hjälp.

Dessa inbyggda kvaliteter utgör ett kapitalvärde och en trivselfaktor som inte kan köpas för pengar. Däremot kan dessa kvaliteter förloras för alltid med en okänslig planering. Miljövrårdsrådet fruktar att Älgö riskerar att för alltid förlora dess inneboende charm, sin "skärgårdsakaraktär" genom de alltför stora ingreppen i det befintliga vägnätet.

Kommunalt VA till Älgö skapar trafikproblem i Saltsjöbaden

En omvandling av Älgö från fritidsboende till permanentboende, vilket främst skulle påskyndas av kommunalt VA, skulle leda till kraftigt ökad biltrafik i resten av Saltsjöbaden, särskilt på Skyttevågen och Byvågen, något som skulle leda till betydande miljöstörningar.

Bygg inte terminal vid Torskholmen, inför istället reguljär båttrafik till Gåsö

Nacka Miljövrårdsråd föreslår istället för att bygga en terminal vid Torskholmen, dels att Waxholmsbolagets reguljära båtar från Saltsjöbaden mot Nämndö och Ornö angör Gåsö och dels att man arrangerar en passbåttrafik med en miljövänlig mindre båt som med utgångspunkt från Älgö gård kan angöra flera bryggor i Gåsöområdet. Givetvis måste passbåtens och busstrafikens tidtabeller vara samordnade. Detta alternativ kan utgöra utgångspunkt för en utveckling som kan leda dels till en minskning av omfattningen av pontonerna för Gåsöbornas båtar vid Älgö gård och dels en minskning av den förorenande trafiken i Älgöviken – Gåsös och Älgös gemensamma vattenrum.

Jäv och inte utställt på normalt sätt

Vi finner det bedrövt att man i Nacka inte ser till att undvika jäv vid kommunala beslut. Vidare finner vi det anmärkningsvärt att kommunen webbsida med uppgift om denna utställning saknar uppgift om vart synpunkter ska sändas, däremot en uppmaning att inte sända in svar. Anmärkningsvärt är även att man enligt uppgift där inte heller ställt ut förslaget vid biblioteket i Nacka Forum trots att alla andra utställningar ställs ut på nämnda plats. Vi uppfattar situationen som att kommunen velat undvika att informera om denna utställning.

Nacka Miljövrårdsråd yrkar:

- att detaljplanen skall inkludera de "lokala alternativet" med enskilda VA-lösningar och tillgång till kommunal och/eller grundvattenreserv.
- att ingen belysning ska anordnas längs vägarna på Älgö med undantag av sporadisk belysning i vägkorsningar längs Älgövågen och vid busshållplatser.
- att detaljplanen för Älgö, undantaget detaljplanen för Älgövågen, ska grunda sig på enskilt huvudmannaskap av vägar och att vägarna förbättras enligt vägföreningens förslag till åtgärder.

Nacka Miljövrårdsråd avstyrker förslaget att ansluta Älgö till det kommunala VA-nätet.

Överklagande av Nacka kommuns beslut om detaljplan för Älgö

Skrivelse till Länsstyrelsen i Stockholms län, Rättsenheten 2007-01-10

Nacka Miljövarðsråd har tagit del av Nacka kommunfullmäktiges beslut av 2006-12-11 som inte tar hänsyn till vad föreningen anfört under utställningstiden. Vi överklagar härmed detta beslut och vill anföra följande:

Nacka Miljövarðsråd är sedan 1969 remissorgan för Nacka kommuns planfrågor. Trots detta erhöll vi inga handlingar, inte ens ett meddelande om att utställning pågår, vare sig till den andra utställningen med sista svarsdatum i juni 2006 eller till den tredje utställningen med svarsdatum i oktober 2006. I vårt svar på andra utställningen påpekade vi detta missförhållande. Av allt att döma gäller denna informationsförsummelse inte bara till Nacka Miljövarðsråd utan även till andra remissinstanser.

Vidare ställdes enligt kommunens uppgifter den tredje utställningen aldrig ut i Information Nacka, d.v.s. i kommunens huvudbibliotek i Forum Nacka, vilket görs för alla andra Nackas utställningar. Vi uppfattar situationen som att kommunen velat undvika att informera om denna utställning.

Förslaget innebär att en mycket stor del av kostnaderna för den VA-utbyggnad som en majoritet av Älgös fastighetsägare dessutom inte önskat kommer att få betalas av övriga nackabor. Vad vi förstått blir kostnaden för VA och kommunens vägar mer än 1000 kronor per övrig Nackabo i genomsnitt. Att Nacka kommun då försummat att på normalt sätt informera den allmänhet som belastas med dessa kostnader är helt oacceptabelt.

Tyvär har vi även funnit att det vid upprepade tillfällen förekommit jäv i detta ärende. Vi finner det bedrövt att man i Nacka inte sett till att undvika jäv vid kommunala beslut.

Vi finner att utställningen inte utställts på vederbörligt sätt samt att jäv förekommit och att Nackas beslut i frågan därför måste upphävas.

SICKLAÖN

Remissvar angående samråd för förslag till detaljplan för Danvikshemsområdet, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter 2006-02-13

Nacka Miljövarðsråd avstyrker förslaget till detaljplan och anser att ingen exploatering av nya hus får göras i området, av följande skäl i sammandrag:

- 1.1 Riksintresse för kulturmiljövärden åsidosätts.
 - 1.2 Dispensvillkor för strandskydd finns ej.
 - 1.3 Nacka kommuns översiktsplan 2002 anger att område 2 ej skall bebyggas.
 - 1.4 Nacka kommuns kvalitetsprogram för Stockholms norra kust 1999 följs ej.
 - 1.5 Riksintresse för Nationalstadsparken åsidosätts.
 - 1.6 Vyn från Stockholms inlopp mot Nacka förfulas än mer.
 - 1.7 Behov av rekreationsområde finns.
- Dessutom:
- 2.1 Samrådet bör göras om p.g.a. felaktigheter i planhandlingar.
 - 2.2 Kvalitetsprogram för planprocessen bör förbättras.
 - 3.1 Ev. jävsfrågor och oegentligheter bör undersökas. Se nedan för utförligare beskrivning under resp. punkt.

1.1 Riksintresse för kulturminnesvärden
Danvikshemsområdet ingår i det område utmed kusten som är klassat att vara av riksintresse för kulturminnesvärden. Detta borde enligt vår uppfattning vara tillräckligt för att helt avstycka nybyggnation, och särskilt av sådan art och mängd som förslaget anger.

1.2 Strandskydd

Strandskydd gäller för delar av området. För att exploatering skall kunna tillåtas måste dispens sökas för att upphäva strandskyddet. I MKB anger kommunen att en mur, en trappa och ett staket gör att marken, som idag är tillgänglig för allmänheten, "bedöms som ianspråktagen" och därmed motiverar nybyggnad av ett 6-våningshus. Detta anser vi vara en helt absurd logik och måste tyvärr se det som ett försök att vilseleda.

Våra undersökningar har visat, att det även är formellt fel. Enligt Naturvärdsverkets anvisningar för dispensvillkor i Miljöbalken kap. 7 är dispensvillkoren här icke uppfyllda.

1.3 Nacka kommuns översiktsplan år 2002

I Nacka kommuns översiktsplan år 2002 anges att delområde 2, dvs. området norr om seniorbostads- huset, ej skall bebyggas. Som framtida mark- användning anges "naturmark".

Den fördjupade översiktsplanen anger marken som "Naturområde, riksintresse" - alltså skall varken flerbostadshus eller någon privat villa byggas. F.ö. är hela planområdet betecknat som kulturvärde och riksintresse.

Vi ser inget skäl att här fråga de fastställda översiktsplanerna. Se vidare pkt 1.1-1.3 samt 1.5-1.7. Kommunens analys att "planförslaget i huvudsak överensstämmer med översiktsplanen" är obegriplig. Se punkt 2.1.

1.4 Kvalitetsprogram för Nackas norra kust 1999

Nacka kommun har tagit fram ett dokument, som man benämner "Kvalitetsprogram för Nackas norra kust". Kusten, landskapet, Danvikshems slottsliknande byggnad, den "gröna foten", de stora vattenytorna, bergsbranterna m.m. beskrivs här på ett förtjänstfullt sätt som mycket stora värden för kusten.

Vi anser att planerad exploatering står helt i strid med "Kvalitetsprogrammet för Nackas norra kust" och har svårt att förstå hur man så kan ignorera intentionerna i dokumentet.

1.5 Riksintresse för Nationalstadsparken

Om man från Nationalstadsparken, dvs. Djurgården, blickar ut mot Nackas kust möter en nedslående vy. Kompakta bostadsbyggnader av medioker arkitektonisk kvalitet uppförs alldeles vid stranden. Henriksdals trista kompakta huskomplex av "miljonprojekt"-karaktär dominerar landskapsbilden bakom och i Finnboda planeras många bostadskomplex, somliga t.o.m. ute i vattnet. Allt detta förstör i hög grad upplevelsen av vattenvyn mot Nacka från Djurgården.

Vi anser att Nacka såsom granne till Nationalstadsparken också har ett ansvar för att bibehålla och förbättra dess avsedda karaktär. Vi kan inte se annat än att Nackas stadsplanerare helt ignorerar detta.

1.6 Vyn från Stockholms inlopp mot Nacka

En av Stockholms främsta visuella kvaliteter anses ju av många människor från alla länder vara dess läge vid vattnet, med de många öarna och de långa stränderna beväxna med träd och annan grönska. Vyerna från stränderna i centrala Stockholm är av mycket högt värde. Blickar man ut mot skärgården möts man dock tyvärr av det iögonfallande förfulande och dominerande byggnaderna på Henriksdalsberget, och Nackas ambitioner är ju att i fortsättningen hårt exploatera även norra kustens stränder med början från Saltsjökvärn, vidare i Danvikshemsprojektet, Kvarnholmen och Gäddvikens stränder. Vid bl.a. Finnboda och Ryssviken vill man till och med ta vattenytan i anspråk för bostadsbyggande.

Vi anser att detta är helt fel och ödelägger Stockholms karaktär och unika skönhetsupplevelser. Exploatering av Danvikshemsområdet vore en fortsättning på denna ödeläggelse särskilt sett från Djurgårdssidan. Vi emotsätter oss därför föreslagen detaljplan.

1.7 Behov av rekreationsområde

Nacka Miljövårdsråd anser att området inte skall bebyggas med några nya hus alls, utan istället iordningställas till ett attraktivt välbehövligt parkområde.

Främsta skälet till detta är områdets unikt fina läge,

högt vid stranden av Stockholms inlopp med mycket välbevarad natur och delvis ännu oförstörd kulturmiljö. De oerhört fina vyerna både ut mot skärgården, mot Djurgården och in mot Stockholms centrum. Med föreslagen plan skulle vyn mot Stockholm till stor del byggas för och endast det lilla bergsområdet i nordost kunna erbjuda utblickar mot vattnet för boende i seniorbostadshuset och övriga. Flerbostadshuset på delområde 2 kommer ju att privatisera den delen av området. De norra husen ligger ju helt ute på bergskanten.

Området måste redan idag anses vara litet för de närmare 700 boende äldre i Danvikshem och Seniorbostadshuset. Människor dessutom av den kategorin, att man har svårigheter att komma till andra områden för naturupplevelser än just detta. Den mycket kraftiga exploatering som pågår och planeras i närområdet gör ju behovet av detta rekreationsområde än större.

2.1 Planhandlingar - felaktiga och vilseledande

Nacka Miljövårdsråd har ju genom åren studerat planhandlingar för åtskilliga stadsplaneärenden. Några gånger har vi i remissvar påpekat, att vi är mycket besvikna på att vi i dessa så många gånger upptäckt felaktigheter, missledande, förskönande och manipulerande beskrivningar, otydliga kartor samt förskönande och missvisande perspektiv och bildmaterial. Tyvärr ser vi detta upprepas även i detta ärende.

Generellt måste man konstatera att även här många dokument (t.ex. ONs sammanträdesprotokoll, MKB, gestaltungsprogrammet m.fl.) ofta beskriver en mycket hög ambition att ta hänsyn till kultur- och naturmiljö, riksintressen och allmänhetens behov av en god miljö m.m. Bedömningar och lösningar går dock sedan många gånger stick i stäv mot skrivningarna i särskilt de övergripande dokumenten.

I detta ärende kan vi bara nämna de felaktiga perspektiven i gestaltungsprogrammet och det saknade perspektivet från Kvarnholmsvägen, vilket skulle ha gett en rättvisande bild av hur kraftfullt hus 1-7 skulle dominera landskapsbilden. Vi har kontaktat stadsplanekontor i andra kommuner, där man är helt okunnig om begrepp som t.ex. "smalpunktus" och "stovillor". Ett smalhus anses vara mindre än 10 m brett och beskriven "stovilla" benämns normalt flerbostadshus. Att, som beskrivs, 7 st. breda och långa 6-våningshus kan "landa lätt ... utan att störa eller förstöra befintliga kvaliteter" är naturligtvis helt missvisande. Många fler likvärdiga exempel finns. Ingen bild visar den pågående och planerade mycket stora exploateringen i Danvikshems omedelbara grannskap – Finnboda, Danvikslösen, Kvarnholmen, Saltsjökvärn. Utställningen i Nacka stadshus gav vid vårt besök ingen ytterligare information än vad som finns på kommunens hemsida.

Mot bakgrund av dessa brister och felaktigheter i planhandlingarna anser vi därför att samrådsprocessen måste göras om, och då med korrekta underlag som har förmågan att beskriva en framtida verklighet.

2.2 Kvalitetsprogram för planprocessen

Nacka kommun genomför enligt vår erfarenhet många enkäter bland allmänhet och direkt berörda över olika verksamheter, såsom barn- och äldreomsorg, skola m.m. Detta tycker vi är mycket lovligt och utgår från att enkäteresultaten utgör underlag i en kontinuerlig kvalitetsförbättringsprocess.

Vi efterlyser att en kontinuerlig kvalitetsförbättringsprocess också införs i stadsplaneprocessen. Även stadsplaneprocessens resultat, d.v.s. samhällsutformningen, bör vara föremål för kvalitetsarbetet och kommuninvånarnas värderingar inhämtas för återmatning till kommande projekt. Vi anser att en stor förbättringspotential på detta område finns.

3.1 Ev. jävsförhållanden och kommunal beslutsprocess

I tidigare planärenden har vi fått erfara att jävsförhållanden återopats. I vissa fall har ledamöter i områdesnämnd betraktats som jäviga på grund av att de engagerat sig i ett lokalt planärende. Att enbart detta är en orsak till jäv anser vi vara fel och helt strida mot intentionerna med bildandet av områdesnämnder, som ju motiverats med att kännedom om lokala förhållanden, lokalt engagemang och lokal förankring av beslut skulle förbättras.

I Danvikshemsärendet har det kommit till vår kännedom, att i Stiftelsen Danviks Hospital (som har intresse av att exploatera området) är ordföranden landshövding Mats Hellström och vice ordf. länsöverdirektör Bo Hansson.

Då länsstyrelsen i detta planärende bl.a. har att ta ställning till och besluta om ev. dispenser från strandskydd och riksintresse ställer vi oss undrande inför om inte en sådan intressekonflikt här finns så att ett jävsförhållande föreligger. Om ovanstående namn och befattningar är korrekta efterlyser vi att jävsfrågan seriöst utreds av oberoende relevant instans.

Vi ställer oss också mycket undrande till hur Nacka kommun i detta område, som är av riksintresse för kulturminnesvärden, kan föreslå nybygge av en modern privatvilla. Kommunen anger ju själv, att detaljplanens syfte är att upprätthålla ett skydd för riksintresset samt att kraven på nytillkommande bebyggelse är stora när det gäller gestaltning och anpassning till landskapsbilden.

Vi efterlyser en redogörelse över hur detta förslag initierats inom Nacka kommun, beslutsprocessen för

detsamma, samt om ev. några jävsförhållanden eller andra oegentligheter kan föreligga.

Remissvar från Nacka Miljövärdnsråd avs. Sicklaön 336:17 och 336:59 Nymans Kulturstiftelse, Strandpromenaden 61 2006-03-16

Nacka Miljövärdnsråd vill avstyrka förslaget att utöka kaféverksamheten till restaurang d:o och att lägga en parkering mellan Strandpromenaden och Skurusundet.

Nacka Miljövärdnsråd ställer sig starkt tveksam till utvidgad restaurangverksamhet inom detta bostadsområde. Kaffeservering i anslutning till öppet-hållandet av pågående utställning, d.v.s. som ett komplement till utställningsverksamheten, kan knappast kritiseras, men utökning med restaurangverksamhet måste ifrågasättas. Denna verksamhet kan snart börja "leva sitt egna liv" med en helt ny besökskategori. Har verksamheten väl etablerats och problem med högljutt nattliv och biltrafik givit sig tillkänna kan det bli oerhört svårt och segdragat att komma till rätta med.

Den tänkta verksamheten skulle ge liv och rörelse och vara ett positivt tillskott i området sägs det från någon remissinstans, men när "liv och rörelse" blir högljutt tjoande, slammer i bildörrar och varmkörning av bilar på sen kvällstid så kommer nog kringboende inte att se det hela som något positivt tillskott.

Vilka ökade trafikproblem en utvidgad verksamhet kan leda till är svårt att sja om, men en förbättring jämfört med dagsläget kan det lär det ju näppeligen bli.

Förslaget att göra en parkeringsplats och bygga en brygga på strandremsan mellan Strandpromenaden och vattnet tycker vi ytterst illa om, dels av principiella skäl, men också för att det bor människor omedelbart bredvid. På sedvanligt "Nackavis" vill man uppenbarligen upphäva strandskyddet.

Remissvar från Nacka Miljövärdnsråd avs. Sicklaön 34:1 Prinsessvägen 2006-06-01

Tre hus skall enligt förslaget byggas på tre tomter om vardera 900 m². Husen med sin respektive garage blir vardera 150m².

Nacka Miljövärdnsråd anser att tomter om 900 m² till hus om 150 m² är på tok för små. En så stor bebyggd yta kräver en tomt på åtminstone 1 200 m², helst 1 500 m². I sistnämnda fallet blir 1/10-del av tomtytan bebyggd, vilket får anses normalt och rimligt. Rent allmänt gäller att friliggande villor i tätbebyggda områden måste stå i rimlig proportion till den tomt på

vilket de står. Små tomter kräver en stram och genomtänkt bebyggelse i enhetlig stil.

Nacka kommuns planenhet säger att "Föreslagen tomtstorlek avviker inte på ett anmärkningsvärt sätt från omkringliggande bebyggelse". Det tycker vi är ett svagt argument. Har det överexploaterats på en plats betyder det inte att man ogenerat kan göra samma sak på alla andra platser. Således ändra de tre tomterna till två om 1 350 m² styck.

Synpunkter på detaljplan för Sicklaön 140:6 m.fl. Ekudden 2006-06-01

Nacka Miljövärdsråd har tagit del av planerna på att bygga bostäder på Ekudden, Sicklaön 140:6 och vill här framföra föreningens synpunkter.

Rent allmänt kan sägas att området runt Järsla station måste betecknas som en osedvanligt trist miljö, varför en väl genomförd förtätning av området är välkommet. Saltsjö-Järsla ligger ju i vad som bör betecknas som det centrala Nacka.

Vår förening tycker att förslaget på det hela taget är tilltalande, men fortfarande reagerar vi mot punkthusens höjd. Om vi tolkar "Grundkartan uppdaterad 2005-04-15" rätt så är högsta höjden på de befintliga punkthusen 68,5 m över nollplanet. De planerade husen skulle komma att bli 74,0 m över nollplanet. Detta tyckte vi är olämpligt av estetiska skäl. De nya husen blir för dominanta i området.

Ett av parkeringshusen – det västra – blir tydligen kvar (även om det är svårt att uppfatta av remisshandlingarna). Omgestaltningen av området borde omfatta även detta, så att en viss enhetlighet och "harmoni" i området uppnås.

Utfart från de nya garagen skall ske direkt ut på Järslaleden. Detta verkar mindre lämpligt. Med förslaget blir det tre frekventa utfarter på kort sträcka – Järsla sjö, Ekuddsvägen och det nya parkeringsgaraget. Man kan lugnt räkna med att det kommer att "smälla" här. Ekgränd/Ekuddsvägen borde vara den naturliga utfarten från området.

Remissvar avs. Sicklaön 107:3 Ryssviksvägen 2006-09-12

Nacka Miljövärdsråd har inget att erinra mot den planerade utbyggnaden, etapp 1, enär inga miljö- eller naturvärden synes påverkas. Vi förutsätter dock att det ökade bilparkeringsbehovet löses inom fastighetens gränser eftersom ytterligare parkering utmed trottoarerna i Finntorp knappast är möjligt. Till ytterligare utbyggnad av fastigheten ställer sig föreningen dock mer tveksam.

Yttrande över utställt förslag till detaljplan för Sicklaön 202:9 m.fl. (del av Ektorps centrum) 2006-12-13

Nacka Miljövärdsråd finner den aktuella platsen lämplig för en byggnad av detta slag.

Även om det, som vi tidigare föreslagit, hade varit bättre om infarten till husets garage hade kunna ske från Lasarettsvägen kan den nu föreslagna lösningen med en mittrefug i Ektorpsvägen som förhindrar vänstersvängar till och från garaget tolereras. Det som oroar oss är att denna mittrefug ligger utanför planområdet. Vi anser det därför att det är av stor vikt att man samtidigt som planen antas även tar ett bindande beslut om att denna mittrefug verkligen skall uppföras så som nu föreslagits.

ÄLTA

Remissvar angående detaljplan för del av Älta 10:1, parkering Älta C 2006-08-17

Förslaget innebär att Älta Torg, som nu är ett torg reserverat för gående, cyklande och sittande, görs om så att huvuddelen blir parkeringsplats. Dessutom skulle man spränga bort delar av parken söder om torget för att få plats för bilarna. Ett liknande förslag avvisades 1997.

Ett stort antal skolbarn på väg mot skolan och gående mot centrum i alla åldrar skulle enligt förslaget tvingas korsa biltrafiken som är på väg in och ut från dessa parkeringsplatser. Dessa gångvägar är i dag bilfria. Förslaget skulle innebära allvarliga trafikfaror och en väsentligt försämrad trafikmiljö.

Detta förslag innebär rena motsatsen till syftet i programmet för Älta C och dess närområde att "Skapa 'nya' parkmiljöer och parkstråk, med tryggare gång- och cykelvägar." Bilburna besökare till centrum bör, som nu, hänvisas till att parkera på befintlig parkering norr om och sydost om centrum. Skulle livsmedelhallen oundgängligen behöva ligga närmare parkering får väl affären flyttas.

Miljövärdsrådet menar att sprängning av berg i dagen bör ske med stor restriktion. Skadorna är mer än något annat oreparabla.

Det under semestertid (10 augusti) ordnade samrådsmötet var inte rimligt utlyst, ingen information alls till remissinstanserna och ingen information om detta när ärendet lades ut på webben.

Till grund för avvisandet av detta förslag ligger även kontakter med många boende i området. Bl.a. kan nämnas att en enkätundersökning i miniformat med 90 respondenter som genomfördes i Älta Centrum under Ältadagen den 13/5 2006. Resultatet

av enkäten säger att 97 % av de tillfrågade tycker att förslaget med parkering på Älta Torg är ett dåligt förslag. Endast 1 % tycker att det är ett bra förslag.

Sammanfattning: Det är väsentligt att bevara Älta Torg som ett bilförbudat område reserverat för gång- och cykeltrafik. Förslaget att söder om Älta Torg spränga bort parkmark för att använda detta område och stor del av Älta Torg till bilparkering avvisas mycket bestämt.

"Vill du ha parkering och biltrafik på Älta Torg?"

Detta brev har delats i och nära Älta Centrum

Ska man spränga bort delar av parken söder om Älta Centrum? Tala om vad du tycker senast 21 augusti!

Områdesnämnden (politikerna) i Älta ha föreslagit att Älta Torg ska bli parkeringsplats och att man ska spränga i parken söder om torget för att få plats med alla bilarna. En förminskad version av en illustrationsplan nedan.

Förslaget är ute för samråd över sommaren (risken att få synpunkter på förslaget är mindre under sommaren). Alla som har synpunkter på förslaget bör ge synpunkter senast 21 augusti 2006 skriftligt till Områdesnämnden Älta, Planenheten, Nacka kommun, 131 81 Nacka eller med e-post till omradesnamnden.alta@nacka.se.

Tala om för dina politiker vad du tycker om förslaget! Namn, adress och telefon till politikerna på kommunens webbsidor.

Mer information om detta och många andra förslag från Nackas politiker (bl.a. om nya hus vid Stensövägen) på Nacka Miljövädråds webbsidor www.nackamiljo.se.

Bli medlem i Nacka Miljövädråd för 2006, betala in 50 kronor till pg 498052-0.

Synpunkter på frågan om byggnadstillstånd för nybyggnad av café, växthus, m.m. Källtorps blommor, Ältavägen, Erstavik 25:1

Skrivelse från Nacka Miljövädråd, Nacka Naturskyddsförening och Saltsjöbadens Naturskyddsförening 2006-09-19

Områdesnämnden Älta ska vid sitt möte 20 september ta ställning till bygglov för nya hus vid Källtorps blommor. Det gäller en stor anläggning med byggnader för café och blomsterförsäljning samt ett "miniskansen".

Platsen ska vara grönområde enligt plan. Enligt gällande översiktsplan är detta en del av det stora

området Erstavik-Nackareservatet som enligt planen utgör ett "område för rekreation och friluftsliv samt areella näringar".

Enligt markanvändningskartan i gällande översiktsplan är detta område markerat som "Natur" (GN), till skillnad från t ex området närmast Hellasgården som fått beteckningen "Gårds-, park- och fritidsanläggning" (GA). Den föreslagna anläggningen strider således mot gällande översiktsplan.

Trafik

Den föreslagna anläggningen kan förmodas generera en betydande biltrafik som därmed skulle utgöra en trafikfara och ett trafikhinder på den statliga väg 260, Ältavägen. Rimligen måste en trafik korsning anläggas på platsen med trafikdelare och breddning av Ältavägen för svängande trafik. Tjänsteskrivelsen av 2006-09-04 anger att man skulle behandla parkering, och därmed anslutningen från Ältavägen, i ett senare skede. Detta är fel beslutsordning. Eftersom en förändring av väganslutningen är en förutsättning för anläggningen måste denna fråga vara utredd innan bygglov beviljas.

Denna anläggning kommer rimligen att leda till att användningen av busshållplats Källtorp kraftigt kommer att öka. Därmed kommer det att krävas att hållplatsen förses med hållplatsfickor vid sidan av vägbanan. Hållplats Källtorp är idag den enda busshållplatsen vid Ältavägen som saknar sådana. Att anlägga hållplatsfickor torde bl.a. kräva inlösen av mark.

Nödvändig ombyggnad av väg 260, Ältavägen, för infart till anläggningen och för busshållplatsfickor torde medföra betydande kostnader.

Plank

Det har föreslagits att ersätta det nuvarande, fullt genomsynliga, staketet med ett två meter högt plank alldeles intill Ältavägen. Frågan ska behandlas senare. Ett sådant plank skulle avsevärt förfula platsen, och förstöra utsikten mot Källtorpsjön för vägtrafikanter.

Idag går ett flertal av Hellasgårdens löparspår i det trånga utrymmet mellan den livligt trafikerade Ältavägen och staketet, en mindre trevlig plats. Skulle staketet ersättas med ett plank och en livligt trafikerad infart tillkomma skulle platsen bli direkt otrevlig och olämplig för rörligt friluftsliv. Det vore viktigt att göra det för löpning tillgängliga utrymmet ett flertal meter bredare.

Planket skulle utgöra en trafikfara då det skulle hindra sikten mellan trafiken från anläggningen och trafiken på Ältavägen.

Usel information till allmänheten

Trots att detta gäller en större anläggning av kommersiell natur utefter en livligt trafikerad väg

genom ett grönområde har inget remissförfarande till allmänheten förekommit. Endast de synnerligen fåtaliga ”grannarna” har fått tillfälle att yttra sig om förslaget som behandlats som ett bygglovsärende.

Informationen om förslaget har varit nästan obefintlig. Vi anser att det är skandal att ingen information alls om förslaget fanns tillgänglig lördagen den 17 september varken på Nacka kommuns webb eller i Ältas bibliotek som ska tillhandahålla sådan information.

Sammanfattning

Nacka Miljövårdsråd, Nacka Naturskyddsförening och Saltsjöbadens Naturskyddsförening anser att det föreliggande förslaget om bygglov måste avslås och att om en anläggning av detta slag ska komma till stånd en detaljplan först måste upprättas och på sedvanligt sätt skickas ut för samråd och utställning med möjligheter för allmänheten att avge synpunkter.

Yttrande över utställd detaljplan för Södra Hedvigslund 2006-12-22

Endast delar av det föreslagna området i Södra Hedvigslund bör komma i fråga för bebyggelse.

Området utgör en nödvändig spridningskorridor för flora och fauna mellan Erstaviksområdet och Flatens naturreservat. Att korridoren används visas ju av att vilda djur ofta korsar motorvägen här, givetvis råder viltvarning på vägen. Området är idag naturmark och används flitigt som strövområde och bör i allt väsentligt bevaras som sådant.

Närheten till motorvägen kan uppenbarligen ge upphov till betydande bullerstörningar och luftföroreningar vilket gör området mindre lämpligt för bostadsbebyggelse.

Hedvigslunds gård och dess närområde utgör en viktig kulturhistorisk miljö. Gården ägs av Älta scoutkår, som också utfört renoveringsarbete och bedriver sin verksamhet med barn och ungdom med stort hänsynstagande till den tidsenliga miljön. En ”upprustning” av Hedvigslunds gård till ett allmänt utnyttjande med caféverksamhet, allmänna toaletter, dagis- och ungdomsverksamhet är inte förenlig med nuvarande verksamhet och skulle förstöra det kulturhistoriska värdet. Gång- och cykelvägen förbi Hedvigslunds gård bör som nu föreslås läggas väster om huset men ett tiotal meter ifrån byggnaden istället för omedelbart intill som nuvarande ritning anger.

Det är väsentligt att ett tillräckligt stort lämpligt område för Ältas valborgsmäsoeld reserveras söder om Hedvigslunds gård, rimligen på det som betecknats ”Aktivitetsängen”.

Gång- och cykelväg måste, som nu föreslås, anläggas utefter hela Ältabergsvägen, trafiken här kan komma att bli betydande. Eftersom detta ligger

utanför planområdet och dessutom i huvudsak ligger i Stockholms stad är det väsentligt att bindande beslut om detta fattas i samband med ett antagande av detaljplanen.

I området hålls idag hästar, vilket tyvärr inte torde gå att kombinera med att bygga bostäder. Ältas ishall torde attrahera fler pojkar än flickor. En utbyggnad i Södra Hedvigslund skulle allvarligt försvåra möjligheten att kunna få rida, något som i större utsträckning torde attrahera flickor, varför ett närliggande ersättningsområde för en fortsatt ridverksamhet, t.ex. i grusgropen, bör skapas.

Det är väsentligt att med lämpliga avspärningar och skyltar försäkra sig om att trafikanslutningen mellan Envägen och ”berget” i Södra Hedvigslund bara kan användas för gång- och cykeltrafik. Skulle den kunna användas även för motortrafik skulle det uppstå risk för genomfartstrafik och därmed risk för trafikolyckor med barn inblandade.

Området är delvis vattensjukt. Förändringar kan komma att ge betydande påverkan av vattenföringen även utanför planområdet. Bl.a. är det viktigt att minska risken för att Ältavägen översvämmas.

Yttrande över utställd detaljplan för del av Älta 14:27 m.fl., Stensövägen 2006-12-22

Med tanke på risk för framtida klimatförändringar och därmed risk för översvämningar bör inte golv i nybyggda fastigheter få läggas så lite som 60 cm över Ältasjöns förväntade högsta vattennivå. Av säkerhetsskäl bör man kräva större marginal, rimligen minst 1 meter, till högsta förväntade vattenstånd. Ältasjöns vattennivå hålls ju idag på en artificiellt låg nivå medelst ett grävt dike större delen av sträckan till Söderbysjön. Det kan inte uteslutas att Ältasjöns vattennivå kan komma att påverkas okontrollerat av förändringar eller jordskred någonstans i utloppet.

Det är väsentligt att noga undersöka de områden där man kan misstänka föroreningar samt att ordentligt sanera alla förorenade områden.

Det är viktigt att inte tillåta ytterligare bebyggelse mellan nuvarande bebyggelse vid Oxelvägens slut och Ältasjön, strax utanför planområdet, något som föreslagits i programförslaget. Detta område, ”Strandängen”, beskrivs i den aktuella planens gestaltungsprogram som ”Väster om vägen finns naturmark med stort kommunalt skyddsvärde. Detta är ängsmark med inslag av ek.” Givetvis bör detta områdes bevaras.

Eftersom man föreslår att riva garage för att bygga ytterligare bostäder på platsen är det viktigt att se till att det fortsättningsvis finns tillräckligt med parkering.

ADRESSER TILL STYRELSELEDAMÖTER M.FL. sedan årsmötet 2006-04-05

Ledamöter:	Adress	Telefon
Jan Åman (Ordförande)	Plommongatan 9, 138 31 Älta E-mail: Jan@aman.se	7733283 Tel arb: 55378743
Olof Sandström (Kassör)	Pålnäsvägen 11A, 133 33 Saltsjöbaden E-mail: osa@glocalnet.net	7174080
Carin Brand	Hälsingehöjden 11 nb, 113 31 Stockholm Älgö: Estvägen 4, 133 37 Saltsjöbaden	302176 Älgö: 7489796
Susanne Carlsson	Oxelvägen 57, 2 tr, 138 32 Älta	7734992
Egon Lundqvist	Nimrodsvägen 2, 132 35 Saltsjö-Boo	
Björn Strehlenert	Sleipnervägen 15, 133 38 Saltsjöbaden E-mail: bjst@telia.com	7170422
Birgit Sundin	Gruvbacken 4, 116 34 Stockholm	7478223
Suppleanter:		
Mikael Borgh	Skansstigen 6, 132 37 Saltsjö-Boo E-mail: Kretsloppsenergi@hotmail.com	7156628
Vilhelm Herlin	Smedjevägen 4, 131 33 Nacka	7184140
Gunilla Ingmar	Fasanvägen 29, 131 44 Nacka	7169875
Maud Nilsson	Gamla Allén 17, 131 50 Saltsjö-Duvnäs	7161660
Valberedning:		
Carl-Cedric Coulianos	Lövbergavägen 90, 132 37 Saltsjö-Boo E-mail: CC.Coulianos@zeta.telenordia.se	7478426
Lars Englund	Boovägen 3, 132 47 Saltsjö-Boo	7153722
Thomas Åhlin	Tranvägen 11, 131 44 Nacka	7184956
Nacka Miljövårdsråds adresser:		
c/o Åman	Plommongatan 9, 138 31 Älta E-mail: ordf@nackamiljo.se	

Du hittar Nacka Miljövårdsråds hemsidor på internet under adress www.nackamiljo.se.